

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Bádkis gazdasági előadások” című füzetekkel együtt
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 50. szám.

December hó 16.

Elégtételt kapott Magyarország a rágalomhadjáratért

A magyar-jugoszláv ügy, ami az elmúlt héten egész Európát izgalomban tartotta és már-már úgy látszott, hogy felborulással fenyegeti Európa békéjét, a Népszövetség rendkívüli ülészakának december hó 10-én megtartott éjszakai ülésén végre békés megegyezéssel befejezést nyert.

A Vasárnap már legutóbbi számában megírta, hogy a jugoszláv külügyminiszter benyújtotta az állítólagos bizonyítékokat tartalmazó jegyzékét a Népszövetség tanácsához. Eckhardt Tibor, a magyar főmegbízott nagy beszédben cáfolta meg a jugoszláv vádakát és a magyar kormány is jegyzékkel fordult a tanácshoz, amelyben pontról-pontra bebizonyította a jugoszláv állítások tarthatatlanságát. Ugy Eckhardt Tibor, mint a magyar kormány jegyzéke azt bizonyították, hogy Jugoszlávia és a mögötte csoportosuló kisántant-hatalmak, de elsősorban Csehszlovákia, ezzel a Magyarország ellen indított hadjáratával tulajdonképpen nem is a marseillei királygyilkosság ügyét akarják tisztázni, hiszen maguk is tudják, tudniok kell, hogy Magyarországnak ennek az aljas merényletnek az előkészítésében szerepe nem lehet, hanem az a céljuk, hogy a jogos magyar revízió ügyét elgáncsolják és az európai hatalmak előtt bizonyítsák azt, hogy ime ilyen az a magyar nemzet, amely a maga revíziós igényeivel állandóan ostromolja az európai közvéleményt.

A genfi Népszövetség palotája és egész Genf fölzavart hangyabolyhoz hasonlított a tárgyalások idején. Állandó tanácskozások, állandó megbeszélések folytak a nagyhatalmak és a három kisantant-állam képviselői, valamint a magyar megbízottak között, hogy megtalálják a megállapodásnak

azt a formáját, amelyet a jugoszláv megbízottak hajlandók elfogadni és amely mégsem sérti Magyarország nemzeti önérzetét. Laval francia külügyminiszter maga is mindent elkövetett, hogy a jugoszlávokat mérsékletre és belátásra bírja. A vita folyamán ugyan nyíltan kijelentette, hogy Franciaország ebben az ügyben Jugoszlávia oldalán áll és ezzel a kijelentésével már eleve azt szögezte le, hogy a Népszövetség ebben az esetben nem a bíróság, hanem a politikusok gyűlésének a szerepét játssza, hiszen máskülönben lehetetlen volna az, hogy Franciaország még a lefolytatott tárgyalás és bizonyítás előtt kifejezetten az egyik fél oldala mellé álljon.

Aloisi báró olasz főmegbízott nyíltan

Magyarország igazságáért szállott sikra és beszédében ő is azt szögezte le, hogy a magyar revíziós törekvések nem segíthetik elő, sőt ellenkezőleg tökéletesen kizárják az ilyesfajta terrorista cselekményt. Olaszország meg van győződve arról, hogy Magyarország revíziós törekvéseinek semmi közik sincs ezekhez a terrorcselekményekhez és Olaszország nem engedi, hogy a terrorizmust összezavarják a revízióval.

Komarnicki lengyel megbízott nyíltan kijelentette beszédében, hogy Lengyelországot a barátság szálai fűzik Magyarországhoz. Hangsúlyozta, hogy a Népszövetség az általános békének tesz szolgálatot azzal, ha ezt az ügyet igazságosan kivizsgálja és a felmerült

Kép az új magyar kálváriáról.

Egy Ujvidékről kiűzött magyar kilenc gyermekével.

ellentéteket Jugoszlávia és Magyarország között az igazságnak megfelelően elsimitja. Anélkül, hogy Csehországot megnevezte volna, de Csehországra célozva, azt is megemlítette beszédében a lengyel megbízott, hogy akkor, amikor Lengyelország nagy államférfiát: Pieracki belügyminisztert ukrán terroristák meggyilkolták, Lengyelországnak éveken keresztül kellett egyik szomszédos államnál az ott letelepült terroristák ügyében diplomáciai lépéseket tennie, anélkül, hogy ezeknek a lépéseknek bármiféle eredménye is lett volna.

Az első tárgyalási napok után Laval francia külügyminiszter tovább folytatta tárgyalásait és békítési kísérle-

hirek ekkor már teljesen elárasztották a külföldi sajtót.

Ebben a légkörben folytak tovább az egyes hatalmak képviselőinek a tanácsulésen kívüli tárgyalásai, amelyek december hó 10-én éjjel végre ahhoz a határozati javaslatához vezettek, amelyet a tanács ülésén Eden lord terjesztett a tanács elé. Ez a határozati javaslat először általában elítéli a terrorcselekményeket és leszögezi, hogy minden államnak, de elsősorban a Népszövetség tagállamainak kötelességük ügyelni arra, hogy területükön egy másik állam területi épsége, vagy belpolitikai rendszere ellen merénylet, vagy más politikai akció ne készíttessék elő. A tanács lehetségesnek tartja ugyan, hogy egyes magyar hatóságokat a horvát emigránsok ügyében esetleg valami gondatlanság terhel, de meg van győződve arról, hogy a magyar kormány a lefolytatandó vizsgálat alapján méltóan megbünteti azokat a hatósági közegeket, akiknek vétkessége esetleg megállapíthatnák és éppen ezért a tanács felkéri Magyarországot, hogy a tanáccsal majdan közölje azokat az intézkedéseket, amelyeket e célból tett. Végül a tanács nemzetközi bizottság kiküldetését határozza el, amelynek az lesz a kötelessége: dolgozzon ki javaslatot arra nézve, hogy intézményes uton miképpen lehetne a jövőben az ilyen terrorcselekményeknek elejét venni.

A javaslatot a Népszövetség tanácsa egyhangulag elfogadta, majd Aloisi báró, olasz megbízott örömeinek adott kifejezést, hogy a határozati javaslat olyan természetű vitát oldott meg, amely a nemzetek közötti békés együttműködést megzavarhatta volna.

*

teit, végül a francia delegáció egy határozati javaslatot dolgozott ki, amelyről úgy vélték, hogy ez Jugoszláviát tökéletesen kielégítené. A javaslat tárgyalása alkalmával azonban Eden angol megbízott, a jugoszláv panasz ügyének népszövetségi előadója, a maga részéről teljesen visszautasította ezt a javaslatot, kijelentvén, hogy ennek a javaslatnak az elfogadását nem tartja összeegyeztethetőnek a Népszövetség bírói szerepével, másrészt azonban Anglia nem hajlandó hozzájárulását adni egyetlen olyan javaslatához sem, amely, ha közvetve is, de a magyar revíziós törekvéseknek elvi kizárását tartalmazza.

A kisantant külügyminiszterei, Benes, Jeftics és Titulescu természetesen a legélesebben támadták a magyar álláspontot és igyekeztek azt bizonyítani, hogy a marseillei terrorcselekmény szoros összefüggésben áll a magyar revíziós mozgalommal. A nemzetközi hangulat azonban már ekkor Magyarországnak mellé szegődött, amit nagyban elősegített az is, hogy a jugoszlávai magyar lakosság kiutasításáról és a kiutasítás módjáról szóló

magyar kormányt bizta meg a vizsgálattal, Magyarország iránti bizalmának adta bizonyítékát. A Népszövetség tanácsa arra sem volt hajlandó, hogy ezeknek a tárgyalásoknak a kapcsán egyszersmindenkorra és már eleve is utját szegje a magyar revíziós törekvéseknek.

Miklós-napi ünnepségek . . .

Hálaadó istentiszteletek és hódoló ünnepségek sorozatában ünnepelte az egész ország Miklós napját, a Kormányzó Ur névnapját. A budavári Uri-utcai Kapisztrán Jánosról elnevezett honvédhelyőrségi templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, amelyet Hász István római katolikus tábori püspök végzett. A mise folyamán mondott szentbeszédében a tábori püspök megemlékezett a Kormányzó Urnak nagy érdemeiről és bölcs kormányzásáról, amelyre Isten áldását kérte. Az istentiszteleten a hadsereg vezetői, a kormány képviselőiben Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter és Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint a közelet számos előkelősége jelent meg. A reformátusok, evangélikusok és unitáriusok hálaadó istentiszteletüket együtt tartották meg a Magyarországi Reformátusok székházában. Az ünnepi szentszolgálatot Soltész Elemér dr. protestáns tábori püspök végezte, amelyen az egyházi, világi és katonai előkelőségek soraiban Lázár Andor dr. igazságügyminiszter jelent meg a kormány képviselőiben. Az államfő névnapja alkalmából diszeloadás volt az Operaházban, s az egész ország minden városában és községében hálaadó istentiszteletet tartottak. Ugyancsak hálátelten ünnepeltek a külföldi magyarok is.

Új hidat avatott Győr városa

December hó 9-én, vasárnap Győrben Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter felavatta a Rábán épült új győri „hosszúhidat”. A nemzetiszínű lobogókkal feldíszített hidfőnél Szautner Ferenc dr. polgármester hálaát fejezte ki a miniszter iránt azért a megértésért, mellyel 550.000 pengő állami kölcsön rendelkezésére bocsátásával lehetővé tette a hid megépítését. Fabinyi Tihamér válaszában hangzott, hogy árvízvédelmi, idegenforgalmi és hidépítési szempontból, munkaalkalmak biztosítása, valamint a magyar technikai haladás lendítérejének bizonyossága szempontjából nagy jelentőségű ez a hid. Ez az első hid Magyarországon, amely nem szegecsé-léssel, hanem racionális hegesztési eljárással készült. A kormány lelkében állandóan ott rezeg az érzés, hogy mindennap új és új hidat verjünk a mai helyzetből a boldogabb jövőbe.

Menekültek érkezése a fővárosba.

A szerbek háromezer embert átdobtak a magyar határon

**Ok: gyűlölet és bosszu a genfi kudarcért — A végrehajtás módja: barbár és minősíthetetlenül kegyetlen
A világsajtó szégyenbélyeget süttött Jugoszláviára**

December hó ötödikén, egy szerdai napon, váratlan és megrendítő hír markolt a magyar szivekbe, s futotta be a világsajtót is, hogy a művelt nemzetek megbotránkozását és ellenkezését váltsa ki. Reggel kilenc órakor érkezett meg a Szeged-rókusai állomásra az a vonat, amely Szeged és Szabadka között közlekedik és keresztül megy Röszkén, a trianoni határ-állomáson. Ez a vonat hozta magával az első csoportját azoknak a magyar családoknak, akiket azonnali hatállyal kiutasítottak Jugoszlávia területéről. A vonattal kilencvenhat menekült érkezett. Fáradt, meggyötört, rettegő magyarok, kezükben hirtelen összekapkodott holmijaikkal, jórészt rongyosan, ruhátlanul, ahogy a kiutasítást erőszakoló szerb hatóságok és halálfejes csetnikiek a vasúti kocsikba kényszerítették őket, hogy átdobják a magyar határon.

Ahogy az első menekült csoport szaggatott és rettegő előadásából megállapítható volt, a jugoszláv határ mentén a genfi események következtében véresen lángoló és olthatatlan magyargyűlölet kapott lábra. A magyar falvakat rabló *dobrovoljacok* és ruhájukon halálfejet viselő *csetnikiek* özönlötték el, akik a magyar lakosságot minden elképzelhető módon megfélemlítették: *irtózatosan összeverték, akit magyarul beszélni hallottak.*

A szerb hatóságok aztán ezeknek a csetnikieknek a besugására válogatták ki azokat a szerencsétleneket, akiket a borzalmas kálváriajárásra ítélték. Ezeknek a szerencsétleneknek sorai a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból kerültek ki, de *többségüket a határmenti falvak szegény földmives lakossága alkotja és a legtöbb esetben egyszerű szóbeli utasításra kellett azonnal távozniuk.* Minden vagyonuk ottmaradt és még a legszükségesebb holmijaikat sem hozhatták magukkal. Pénz nélkül, ruha nélkül, élelem nélkül érkeztek.

A végzetes szerdát követő napokban a kiutasítás mind nagyobb és nagyobb mérvet öltött. Már nemcsak Szegeden, de a baranyamegyei *Magyarboly* állomáson és *Kelebián* is egymásután érkeztek a vonatok a menekültek százaival úgy hogy december hó 11-ig 3004-re rugott a kiutasítottak száma.

Az elvakult gyűlölet nem következetes, tette józan ésszel nem mérlegelhető. Mindenkit kiutasítottak, akit a

csetnikiek besugtak. Gazdagot, szegényt, öreget, fiatal, gyermeket, csecsemőt egyaránt. Földmivesapát a mezőről indították el, gyermekeit és feleségét a faluból, hogy ne is találkozassanak. Tizenhat éves apátlan- anyátlan pékinast. Zomborban nagyszüleit látogató négy éves pesti kislányt. Nyolcvan felüli aggokat. Gyermekágyból kiráncigált nőt háromhónapos csecsemővel. Hordágyon szállított lázas betegeket. Magyar és szerb állampolgárokat. Magyar, német és horvát nyelvű embereket. Semmi és senki sem volt fontos. Csak az, hogy az adót befizessék s a vagyon, ház, üzlet, üzem és berendezés ottmaradjon, hogy a csetnikiek szabad prédája legyen.

A csonkaország részvéte

Az első percek dermedtségéből felocsudott magyar közvélemény szíve és teljes szeretete csakhamar a szegény elűzöttek sorsának elviselhetővé tételére irányult. Szeged hivatalos vezetői és hazafias népe mindent elkövetett a szerencsétlenek sorsának javítására. A legszegényebb emberek is belevő falatjukat és nélkülözhető ruhadarabjaikat osztották meg velük. A belügyminisztérium utasítására pedig a hontalanok százait irányították az

ország fővárosába, ahol a menhelyeken és iskolákban helyezték el őket, hogy rendszeres hatósági támogatásban és segélyezésben részesüljenek. A megértés és együttérzés megható példáját nyújtotta a baranyai falvak, Magyarboly és környékének derék népe. Lakásába fogadta, dédelgette és mindennel ellátta a hontalanokat, hogy legalább az első napok megpróbáltatásait elviselhetővé tegye számukra.

A belügyminiszter felhívása

Vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc dr.* belügyminiszter a következő felhívást intézte a magyar társadalomhoz:

„A trianoni határt — kiutasításuk folytán — szerencsétlen véreinknek százai és százai lépik át.

A szenvedésektől, a téli hidegtől testileg meggyötörve, lelkükben a bizonytalan jövő érzéseivel futnak be szomorú vonatjaik.

Sóhajaik, gyermekeik jajai a magyar Haza lelkiismeretéhez kiáltanak!

A hatóságok mindent elkövetnek megsegítésük érdekében, azonban a gazdasági erőforrásaitól megfosztott magyar állam egyedül nem képes a megsegítésük körül felmerülő feladatok megoldására, ezért a társadalom

Egy kiüldözött magyar asszony hathónapos gyermekével.

A jugoszlávok kegyetlensége elszakította férjétől, akiről tíz nap óta semmit sem tud.

erőinek igénybevételére is szorult.

A társadalom lelkiismerete máris megmozdult és a tehetősek közül már többen ajánlották fel segítségüket.

Eppen ezért bizakodóan határoztam el magamat arra, hogy a kiutasítottak támogatása érdekében átmenetileg országos gyűjtést indítsak.

Érzem és tudom, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet a társadalom minden rétegét sulyosan érinti, de azt is tudom, hogy a nemzet tehető tagjai kötelességüknek fogják érezni, hogy testvéri jobbot nyújtsanak azoknak, akik önhibájukon kívül kerültek szörnyű helyzetükbe.

Az országos gyűjtés céljait pénzübeli és természetbeni (gabonaneműek, élelmi-, ruházati cikkek, fűtőanyagok, stb.) adományok szolgálják.

A pénzübeli adományokat a magyar királyi belügyminisztériumnak a postatakarékpénztárnál nyitott 64.086. számú letéti számlájának javára lehet befizetni, a természetbeni adományokat pedig a törvényhatóságok főispánjainak címére, Budapesten a polgármester (szociálpolitikai és közjótékonyosági osztály) címére kell elküldeni vagy följárni.

Az adományok hirtelre nyugtáztatni fognak, kezelésük és elszámolásuk az állami számvitelre nézve előírt szabályok szerint történik.

Ez a felhívás bizonyára megértésre fog találni a nemzet legszélesebb rétegeiben, s a szomorú magyar sors megértőivé teszi azokat is, akik saját önző céljaik elérését tartották mindennél előbbrevalónak...

A külföldi sajtó megbélyegzi a barbárságot

A külföldi sajtóorgánumok, — különösen az olasz, angol és amerikai világlapok — mélységes megdöbbenésüket fejezik ki Jugoszlávia embertelen eljárása fölött és elítélik az erőszakos és jogtalan kiutasításokat, amelyekkel ártatlan földműveseket sújtanak. A legtöbb lap leplezetlenül céloz arra, hogy Jugoszlávia e cselekedetével elvesztette azt a kedvező benyomást, amelyet a művelt nemzetek előtt élvezett.

A külföldi lapok tudósítói a helyszínen is megjelentek. Beszéltek a kiutasítottakkal és tudósításaikat közvetlen tapasztalatokból állították össze. Angol világlapok tudósítói helyszíni mozgófelvételeket is készítettek a megrendítő jelenetek megörökítésére.

Vellani Dionisi három olasz világ-lapnak — köztük a „Corriere della Sera”-nak is — munkatársa így jellemezte az eseményeket a helyszínen:

„Ez a szerb barbárság már nemcsak a humanizmus törvényeit rugja föl, hanem a minősíthetetlen kegyetlenség és a vandalizmus kérlelhetetlen jeleit

Szerencsétlen magyar testvéreink megérkeznek a budapesti Keleti pályaudvarra egész „vagyonukkal”.

visei magán s minden nemzetközi megállapodás tényébe ütközik.

A kiváló olasz újságíró ezt nemcsak mondta, de lapjaiban le is közölte.

Ehhez az érdektelen külföldi nyilatkozathoz nincs hozzátenni valónk, de el sem vehetünk belőle. A szomorú tényeket teljesen födi.

A magyar kormány diplomáciai lépése

A megrendítő eseményt a magyar kormány diplomáciai után Genfben a Nemzetek Szövetsége elé tárta. Eckhardt Tibor népszövetségi főmegbízott a kisántánt vádjaira adott válaszában — két alkalommal is — élénk színekkel ecsetelte a szerbeknek ezt a minden emberi jogot lábbal tipró eljárását.

Itthon pedig megmozdult a magyar társadalom, hogy minden osztálya tiltakozó hangját hallassa a kihívó eseménnyel szemben, másrésről a magyar nemzet minden rétegét megértő adakozásra ösztönözze.

M. J.

BELPOLITIKA

A Kormányzó Ur december hó 7-én kihallgatáson fogadta Guy de Schoutheete de Tervarent lovag belga ügyvivőt, aki a belga király megbízásából a belga Lipót-rend nagykeresztjét nyújtotta át a Kormányzónak. A magas kitüntetés adományozásával egyidejűleg a belga király meleghangú kísérőlevelet intézett Magyarország Kormányzójához.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az elmúlt héten felkereste

Gömbös Gyula miniszterelnököt s bejelentette neki, hogy a választójogi reform tervezete teljesen elkészült. A miniszterelnök a törvénytervezetet behatóan áttanulmányozta és aztán szűkebbkörű értekezletet hívott össze. Miután a szűkebbkörű értekezlet áttanulmányozta a tervezetet, az most elindult a szokásos uton, hogy végül a parlament elé kerülhessen. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a javaslatot mindenekelőtt megküldi a kormány tagjainak s egyik legközelebbi minisztertanácson napirendre tűzik és a minisztertanács hivatalosan is foglalkozik a törvényjavaslattal. Ezután a Nemzeti Egység Pártjának öttagú vezetőségéhez juttatja el a belügyminiszter a javaslatot, majd a párt plénuma elé, ahol a szakminiszter, Keresztes-Fischer Ferenc fogja azt ismertetni. Ilyen előkészítő munka után kerül a törvényjavaslat a parlament elé.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapkérrésre készséggel indítunk.

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

A földmivelésiügyi miniszter emelni kívánja a terményárakat

Schandl Károly dr.-t írói munkásságáért a Rubinek Gyula-alapítvány díjával tüntették ki ~ Magyar gazdák »nagy hete«

Gazdák nagyhetének nevezi a magyar közvélemény az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a vele szövetségben álló vidéki gazdasági egyesületek nagygyűlése és évi rendes közgyűlése köré csoportosuló eseményeket, a különböző szakértekezleteket, magasszintű gazdasági előadásokat.

A magyar gazdáknak december hó 3-tól 11-ig tartó ezidej sokadalmára több száz kis-, közép- és nagybirtokos, számos szakember gyűlt össze Budapestre a Köztelek történelmi levegőjű falai közé, hogy egyrészt kifejezést adjon jogos és méltányos kívánságainak, másrészt, hogy ünnepelje az agrármozgalmak és a mezőgazdasági szakirodalom kiválóságait. A kormány maga is jelentősnek tartja a gazdaságokat. Az illetékes szakminiszterek képviseltek magukat a gyűléseken; Kállay Miklós földmivelésiügyi miniszter és Marschall Ferenc államtitkár pedig személyesen jelent meg s tett fontos nyilatkozatokat az OMGE közgyűlésén.

Mackensen tábornagy 85 éves.

A világháború legendás hőse: Mackensen tábornagy most ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját. A német nép jókívánságait maga Hitler kancellár adta át a jubilánsnak.

A gazdák nagyhetét a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesületének Hoyos Miksa gróf elnöke alatt tartott december hó 3-iki közgyűlése vezette be. December hó 5-én az OMGE közgazdasági szakosztályának ülésén Balogh Péter dr. arról tartott előadást, hogy Szovjet Oroszországgal mezőgazdasági kivitel szempontjából mi módon vehetők fel az összeköttetést. December hó 6-án az egyesület mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztályának volt látogatott ülése, amelyen lapunk kiváló munkatársa, Schandl József dr. egyet. tanár tartott nagyérdékű előadást a juhtermékek értékesítéséről és a gyapjuértékesítés megszervezéséről. Hasonló érdeklődés kísérte az Országos Törzskönyvelő Bizottság aznap gyűlését is, amelyen fejlődő állattenyésztésünk, főleg a szarvasmarhatenyésztés időszerű kérdéseit vitatták meg s megállapították az országos tenyésztési és tejes versenyek díjnyertesait, végül foglalkoztak a tejkérdés újabb szabályozásának napirenden lévő kérdésével. Később a műszaki szakosztály ülésén a szénkérdés került napirendre, majd leszögezték a villamos energiatörvény végrehajtása tárgyában felmerült kívánságokat.

A tanultabb gazdák részére ezidén is több érdekes szakelőadás volt. December hó 7-én Wellmann Oszkár dr. egyetemi tanár az állattenyésztés időszerű kérdéseivel foglalkozott. (A szénak vitamin tartalma, angolkór, a lucernaliszt etetése, stb.). Manninger Rezső dr. a kiváló állatgyógyász, egyetemi tanár, a sertéspestis elleni oltásokra, a paratífuszra és himlőre vonatkozó tapasztalatait adta elő. Ugyane napon Leopold Lajos tartott előadást arról, hogyan elégíthetjük ki a fogyasztók igényeit. A másnap délelőtti napirendet Kerpely Kálmán dr. és Weiser István dr. egyetemi tanárok előadása töltötte ki. Az előbbi az OMGE tápiógyörgyei mintagazdaságában végrehajtott forgós műtrágyázási kísérletek eredményeiről számolt be, míg Weiser tanár a lefolyóztott tejjel való borjunevelést ismertette.

Nagy sikere volt a gazdasági egyesületek szövetsége nagygyűlésének is. Ennek keretében Baranya, Nógrád, Hont, Somogy és Tolna vármegyék alispánjai arról számoltak be a nagyszámú gazdaközönség előtt, hogy a vármegyei közígazgatás miben lehet segítségére a mezőgazdaságnak. Előadásukból főleg

Ünnepi ajándék az egész életre

Singer
varrógép

Legmesszebbmenő fizetési könnyítések

Csekély havi részletek

Singer varrógép részv. társ.

II, Corvin-tér 1 VII, Rákóczi ut 18
IV, Semmelweis-u. 14 BUDAPEST VII, Rákóczi-ut 68
VI, Andrássy-ut 33 VIII, Baross-u. 86/88

Fiókok minden nagyobb városban.

az tünt ki, hogy mióta az említett vármegyék irányítják és segélyezik az ebadó alap felhasználásával a korszégek tenyészapaállatbeszerzését, vármegyéjük állattenyésztése és mezőgazdaságának minden ága jelentékenyen fellendült.

Az OMGE rendes évi közgyűlése december hó 8-án folyt le. Ennek kiemelt része Sommsich László gróf elnöki megnyitója, aki beszédében szoborszerű hűséggel mutatta be a magyar mezőgazdaság mai szomorú helyzetét. Foglalkozott a gyapjuértékesítésnél tapasztalható hibákkal, majd óva intette a kormányt, hogy a *tervbevett birtokreformot, a telepítést a gazdaközönség előzetes meghallgatása nélkül csinálja meg.* Beszédében többször elismerte a kormányt, aki a mezőgazdaság iránt való jóakarátát. Végül felháborodással szólt a jugoszláviai magyarok kiűldözéséről és kérte, hogy a *gazdatársadalom munkaalakalmak nyújtásával és anyagi támogatással enyhítsen a menekültek szörnyű sorsán.*

A nagy hatást keltő megnyitó után nyomban felszólt Kállay Miklós földmivelésiügyi miniszter, aki megállapította, hogy a mai helyzetnek a gazdák kimerültsége az oka, amin úgy akar javítani, hogy *minden lehető eszközzel törekszik fokozni a mezőgazdasági terményárakat.* Igéretet tett végül, hogy minden mezőgazdasági reformot, így a telepítést is a

gazdaközönsséggel karöltve akarja megoldani.

A miniszter tetszéssel fogadott beszéde után kiosztották az OMGE kitüntetésszámba menő írói tiszteletdíjait. A *Rubinek Gyula alapítvány díját agrár-szövetkezeti közírói munkásságáért Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, a Meskó Pál alapítvány díjait Vantsó Gyula dr., Inaresi Farkas Ferenc és Kövér Lajos kisgazda, az Elek Henrik alapítvány díját Fleischmann Rudolf tanár, a kiváló magramesítő, nyerték el az idén. Az értékes tiszteletdíjak ki-*

osztása után a kitüntetettek mondtak külön-külön köszönetet.

Hosszantartó, tartalmas vita indult meg ezután az elnöki megnyitó és a *Mutsenbacher Emil dr. igazgató* által előterjesztett évi jelentés fölött, amit is végül a közgyűlés a zárszámadásokkal együtt jóváhagyott.

Hétfőn, december hó 10-én az egyesület *állattenyésztési és tejjgazdasági bizottsága* tartott *Tolnay Pál* elnökle alatt népes ülést és a bizottság a *tej szabad forgalmának visszaállítása* mellett foglalt állást.

cs.

Levegőt kérünk a Fakszosok számára!

Kis kiméletet kérünk a *Fakszosok* — ahogyan faluhelyen hívják őket — részére. Igen, mert ismét fenyegeti őket a kilakoltatás réme. Legalább is így panaszolták a *hevesiek*.

— Már aludni sem tudunk a gondoktól — mondogatták — sem éjjelünk, sem nappalunk. Nyom a gond, a fizetség, mint a téli zuzmara a telefondrótot. Közben elérkezett a *december 15-ike*, amikor azokat, akik fizetni nem tudnak, kiteszik arról a kis portáról, ahol meghúzódtak az élet súlyos csapásai idején.

Sok apró, földhözragadt kisember sorsa ez, akik fészket raktak maguknak, hogy családot alapítsanak és szorgalmas, dolgos téglahordói legyenek a nemzetnek. Az állam bölcsen hozzásegítette őket, hogy piros tetejű, fehér falu házacskákkal hintsék tele az országot, mint a magyar élniakarás legfrissebb hajtásai.

Bizakodtak az emberek, mikor a kölcsönt kapták, hogy Isten segítségével és két karjukkal kidolgozzák majd az adósságot. De az ember tervez, Isten végez. Jöttek a szomorú idők, a mezőgazdaság csődje, bukása és a föld magával rántotta mindazokat a kátyuba, akik érte éltek s vele dolgoztak. Hiába izzadt az ember, hiába feszült munkába az in, hiába csurgott a verejték a felszorított barázdákba, hiába szorgoskodott látástól vakulásig a család, az ember nem bírta az iramot, mert a föld elszakadt tőle.

És itt történt a hiba. A kis házak kölcsöneit magas buza, a jó napszám idején adták, amikor össze lehetett innen is, onnan is kuporgatni. És ez a féltetett verejtékes fillér a kis porta törlesztésére ment.

Ugy tudjuk, hogy a falu szegénysége rendszeren és becsületesen is fizette a *Fakszos-házak* árát, amíg tudta. Ma azonban elérkezett oda, hogy nem tud fizetni, egyszerűen pedig azért, mert nincs miből.

Nehéz az élet sora ma szegénynek, jómódonak egyaránt. A szegénység

azonban kétszeresen érzi. Elég nagy baj az, hogy szegény. Az aratás is rosszul ütött be, az idén napszám is kevés van, a pénz meg már ritkaságszámba megy falun; hát akkor miből fizessenek? Az üres kamrának bolond a gazdasszonya. Valahogy úgy van most a *Fakszos-házak* táján az élet.

A *Faluszövetség* utján megkérjük a *Faksz vezető urait*, hogy vegyék le a *kisemberek, a szegénység válláról ezt a nagy sziklát és adjanak kiméletet, levegőt, halasztást a törlesztésre. A*

Nyolc éves fiúcska, mint püspök.

Anglia egyik helyiségében régi szokás, hogy Szent Miklós napján egy fiúcskát püspöknek választanak, ünnepélyes menetben a templomhoz kísérik, ahol a „püspök” huszonnégy óráig ellátja tiszteletét. Képtünk a templomba vonuló menetet ábrázolja a nyolc éves „püspökkel”.

falu népe szívesen fizet, ha van miből. *Függeszék fel az ítéletek végrehajtását, nehogy didergő, kilakoltatott emberek bolyongjanak a szeretet, a béke, a megváltás betlehemi ünnepén.*

Köböl vizet nem lehet facsarni. A *Fakszosoktól* ma pénzt kapni szintén lehetetlen.

Várjanak tehát, amíg az idők jobbrafordulásával módja lesz a *Fakszosok* seregének fizetni. És akkor — higgyék meg — fizetni is fognak.

SZEKERES LÁSZLÓ

Élénkül a sertésfizetés

A *Magyar Gazdaságkutató Intézet* legutolsó jelentése szerint a *hizalási tevékenység* októberben ismét lényegesen élénkült. Jóval több zsirsertést állítottak be hizlalásra, mint tavaly októberben. Ennek egyik oka, hogy 1934-ben az ország sertésállománya a tavaszi összeírás szerint körülbelül 25 százalékkal nagyobb volt, mint 1933-ban. Az őszi beállítások emelkedésében e szaporulat éreztette hatását. *Szerepe van azonban a hizalási rentabilitás javulásának is.* A nagy kínálat következtében ugyanis a sovány sertés ára csökkent, a hizott sertések ára viszont a tavaszi hónapok kisebb beállítása következtében az őszi hónapokban — miként azt június, július és augusztus havi jelentéseikben előrelátták — növekedett. A zsirsertésfelhozatal azonban december—januárban nem lesz még nagyon élénk. *A nagyobb hizóállomány előreláthatóan csak körülbelül február—márciusban fog elkészülni.*

Erélyes harc indul a termelői borkimérések megvédéséért

A *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete* legutóbbi ülésén *Reizman Zoltán dr.* előadásában tárgyalták a vendéglős- és kimézőipar mozgalmát a termelői kimérések ellen. Szerinte a termelői kiméréseknek köszönhető, hogy a borfogyasztás az utóbbi időben emelkedett. *Örffy Imre dr.,* a szekszárdi kerület országgyűlési képviselője, a legerélyesebben sikraszállt a termelői kimérések mellett. *Schandl Károly* felszólalásában rámutatott arra, hogy a *bortermelői kimérések milyen hathatós propagandát jelentenek a magyar borkar.* Meg van arról győződve, hogy nemcsak a borvidéki képviselőket, de a képviselőház többségét is maguk mellett fogják találni a szőlőtermelők ebben a kérdésben. A szakosztály elhatározta, hogy a *legerélyesebb harcot indítja a magyar szőlősgazdák érdekében a termelői kimérések megvédésére.*

A kitünően sikerült ruházati akciót olcsó bakancs-akció követi

A kormány ezidei olcsó ruházati akciója, amelyet a kereskedelmi miniszter szeptember elején indított meg, minden várakozást fölülmuló sikerrel eredményezett. Különösen pamutvásznakban olyan nagyarányú érdeklődés jelentkezett, hogy az előirányzott 2.5 millió méteres mennyiség 3 hónap alatt elfogyott és az érdeklődés azóta sem lankadt, sőt napról-napra egyre fokozódik. Ezt a felütő keresletet a megfelelően végrehajtott propagandán kívül főképpen az magyarázza, hogy a nyersanyagárak drágulása folytán a pamutvászonárak piaci ára időközben emelkedvén, az akcióárak ma már 30—35 százalékkal olcsóbbak. De megnövekedett az érdeklődés a gypjuszövet és a strux iránt is. A bekecsszövetekből és posztókból az elmúlt 3 hónap alatt 45.000

méter fogyott el, vagyis 50 százalékkal több, mint az előző akcióban. A struxból pedig körülbelül 120.000 méter, tehát a duplája az eddigi mennyiségnek.

Az olcsó ruházati akció kedvező eredményén felbuzdulva, Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter most egy másik, nem kevésbé jelentős népszerítési mozgalom tervével foglalkozik. Arról van szó, hogy a miniszter olcsó bakancsot kívánja elérni a mezőgazdasági lakosságot és munkásságot. Ez az akció szintén nagysikerűnek ígérkezik, mert az eddigi tervek szerint a legjobb minőségű bakancsot sikerül majd biztosítani a falusi részére egészen olcsó áron. Az akció részletei most vannak kidolgozás alatt.

Emlékplakettünk második és harmadik tulajdonosa

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy az új előfizetők gyűjtésére vonatkozó felhívásunk az elmúlt héten sem maradt eredményes visszhang nélkül és jóbarátaink közül számosan jelentkeztek a gárda hű tagjainak sorába. Természetesen a nem könnyű feltételek egyrészt komolyabb, másrészt hosszabb időt igénybevevő feladat elé állítják hűveinket és éppen ezért legtöbben arról küldenek értesítést, hogy a gyűjtő munkát megkezdték, egy-két új előfizetést postára is adnak és jelzik, hogy nemsokára küldik a plakett és oklevél elnyeréséhez szükséges többi előfizetést.

A plakett és az oklevél elnyeréséhez megkívánt eredményt az elmúlt héten ketten érték el. A plakett második tulajdonosa a Gyöngyössolymosi Hitelszövetkezet lett, amelynek vezetősége — felismerve a falusi kultúra fejlesztésének szükségességét — a hitelszövetkezet 7 igazgatósági és 4 felügyelő-bizottsági tagjának rendelte meg, egyelőre félévre, a „Vasárnap”-ot. A kitünően hitelszövetkezet tehát 11 új előfizetővel gyarapította sorainkat, jóval felülmúlva a plakett és oklevél elnyeréséhez megkívánt eredményt.

A plakett harmadik tulajdonosát egyik kedves hívünkben: Csörgéy Károly garabonci előfizetőnkben köszöntjük, aki 5 új fél éves előfizetőt írtatott táborunkba és az előfizetési díjat összegyűjtve, egy összegben maga küldötte be.

Az emlékplakett és az oklevél új tulajdonosai fogadják legőszintébb köszönetünket és leghálásabb elismerésünket a falusi közösség javáért végzett önzetlen munkájukért.

A „gárda hű tagjainak” eddigi sorrendje ezek szerint:

1. Molnár Lajos 5 új előfizetővel (Kosd);

Ilyen díszes sisakot hord a spanyol köztársaság elnökének testőrsége

2. Gyöngyössolymosi Hitelszövetkezet 11 új előfizetővel;

3. Csörgéy Károly 5 új előfizetővel (Garabonc).

GAZDATUDÓSÍTÓ

Tisztújító közgyűlés a Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén

A Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén újjáalakították a Kamara elnökségét. A választások során ismét Lukács Bélát választották meg elnöké, Borhy Györgyöt és Plósz Istvánt pedig alelnökké. Az igazgatóságba Hedry Lőrinc főispánt, Okolicsányi Imre alispánt, Petri Kálmán dr.-t és Krisztián Imrét választották be.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Hitelszövetkezeti előadás a faluszemináriumban

Mint már röviden jelentettük, a Faluszövetség által rendezett faluszemináriumi előadásorozat keretében november hó 30-án Wanke Gusztáv, az Országos Központi Hitelszövetkezet elnöki osztályának főnöke, az igazi altruizmus feltételeiről és a hitelszövetkezeti mozgalomról tartott előadást. A hallgatóság érdeklődése mellett fejtegette az igaz altruizmus fogalmát s hangsúlyozta, hogy nincs olyan gazdasági tevékenység, amelyben az altruizmus rugója többé-kevésbé öntudatos, vagy öntudatlan formában fellelhető nem lenne. Rámutatott arra, hogy az ember szellemi élete akaratlanul megteremtette a közszükségleteket és ezzel az altruizmust. A mások hasznának előmozdítása nélkül, tehát az altruizmus nélkül, nem lenne értelme az emberek tömörülésének. A modern gazdasági életben az altruizmus igazi kifejezői a szövetkezetek, melyek tevékenységük keretében altruista célokat szolgálnak s melyek magyar földön a nemzeti célok megvalósításáért és a magyar közgazdaság talpraállítása érdekében dolgoznak.

Az előadó részletesen ismertette a különböző szövetkezeti irányokat, történelmi visszaforgató nyújtott Károlyi Sándor gróf és munkatársainak működésére, valamint az Országos Központi Hitelszövetkezet megalakulására. Ismertette a hitelszövetkezeti törvényt és annak novelláját. Foglalkozott a szövetkezeti mozgalom újabbskori fejlődésével és a szövetkezeteket ért támadásokkal is, majd ismertette a külföld fontosabb hitelszövetkezeti intézményeit s előadása végén hangsúlyozta, hogy szövetkezeti téren a legelső és legfontosabb teendő az erős szervezkedés, mert Magyarország jövője a városi és falusi lakosság összefogásán nyugszik. Ha a magyar szövetkezeti mozgalom további nagy eredményeket akar elérni,

— mondotta — akkor az önségély jegyében megindított propagandát tovább kell folytatni és a *szövetkezeti mozgalom súlypontját a városokból a falvakba, a vidékre kell áthelyezni*. A nagy világgézésből, a világgazdasági válságból kivezető utat a helyes és céltudatos szövetkezeti mozgalomban látja, amelyben a nemzet minden társadalmi rétege egy közös cél s elsősorban a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása érdekében munkálkodik.

Látogatás a nagytétényi hitelszövetkezetben

A Faluszövetség által rendezett faluszeminárium hallgatósága Wanke Gusztáv, az OKH elnöki osztályfőnöke vezetése mellett december hó 7-én megtekintette az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekében működő nagytétényi hitelszövetkezetet, melynek kiváló elnöke, Ferschich János esperes-plébános, meleg szavakkal üdvözölte a központ elnöki osztályának vezetőjét és a megjelent

fiatalságot, majd őszinte örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a magyar városi fiatalság az OKH támogatásával komoly érdeklődést mutat a falu hitelszövetkezeti munkája iránt. Részletesen ismertette a Nagytétényi Hitelszövetkezet megalakulásának körülményeit, működését és annak figyelemreméltó eredményeit, majd köszönetet mondott a központ mindenkor tapasztalt támogatásáért. Ezután Wanke Gusztáv köszöntö meg az elnök üdvözlését és elismerését fejezte ki a Nagytétényi Hitelszövetkezet eredményes és példás munkásságáért. Majd ismertette a hallgatóság előtt a falusi hitelszövetkezetek működését. Végül Szappa Ferenc ügyvezető igazgató adott a hallgatóságnak részletes felvilágosításokat, a hitelszövetkezet üzletviteléről és annak közelebbi adatairól.

Ezután a faluszeminárium hallgatósága Budafokra ment, ahol Irsai M. József igazgató figyelmes kalauzolása mellett megtekintette a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 500 vagon bor befogadóképességű és mintaszertűen berendezett borpincészetét.

Nagykun gazda Szolnok megyéből

A gazdasági cselédek szolgálati idejének rendezése

(A vonatkozó rendelet részletes ismertetése számos kérdezősködésre.)

Régi panasz úgy a gazdák, mint a gazdasági cselédek részéről az, hogy a szerződések megszüntetése, illetve a hely- és cselédváltogatás az év végére, illetve január 1-re esik, ami ugyan a naptári év végét jelenti, azonban aki egy gazdaság szervezetét ismeri és a gazdasággal foglalkozók életviszonyaival tisztában van, az jól tudja, hogy a naptári év egészen más, mint a gazdasági év és hogy a hely- és cselédváltogatásnak a naptári év végére való tétele a gazdák és a gazdálkodással foglalkozók követelményeinek soha sem felelt meg.

Nem felelt meg elsősorban szociális szempontból, mert télvíz idején a helyváltogatással járó költőzködés a gazdasági cselédek részére mindig terhebb, sőt azok számára, akik új elhelyezkedést pillanatnyilag nem találnak, szinte elviselhetetlen, hiszen télvíz idején maradnak fedél nélkül. Nem felelt meg azonban egyéb gazdasági szempontból sem, mert nagyon gyakran előfordult például az eset, hogy a gazdasági cselédek ősszel vagy január 1-én elszegődtek, a kevesebb terhes hónapok alatt a gazda terhére kitéleltek és midőn a nehezebb mezőgazdasági munkák megkezdődtek és ennek folytán, mint mezőgazdasági munkásoknak a nyári időnyire jobb elhelyezkedési lehetőségük nyílt, a gazdát szó nélkül otthagyták, akit így súlyos károsodás ért.

A fenti két kiragadott eset csak a sok közül olyan, amely mindkét fél szempontjából egy jogos kifogásra ad okot a naptári év végén történő helycsere ellen, de ezenkívül is szá-

mos érv van, amely a kérdés más-milyen megoldását teszi szükségessé.

Egyes vármegyékben helyi szabályrendelet útján már változtattak ezen a visszasszágon olyképen, hogy a helycserének az időpontját Szent György napra, vagyis április 24-re tették. Ez a rendelkezés azonban éppen helyi jellege miatt nem felelhet meg, mert a gazdasági cselédek jó elhelyezkedésének és a gazdák részére pedig megfelelő cselédek felfogadásának feltétele az, hogy ez a kérdés az egész országban egyöntetűen legyen rendezve s hogy a változások az egész országban egyidőpontra essenek.

Ezeknek a kívánalmaknak tesz eleget *egyelőre ideiglenesen* a már röviden ismertetett 9100—1934. *miniszterelnöki rendelet*, amely kimondja azt, hogy a gazda és a gazdasági cselédek közötti fenálló éves szerződések időtartama, ha a szerződés lejárta 1934. évi október hó 21-ike és 1934. évi március hó 31. napja közötti időben végződik, *átlagosan 1935. évi március hó 1. napjáig meghosszabbíthatik*. A felmondás, illetve az ugynevezett *szólitás* pedig, bár annak az eredeti szerződéses lejárat előtt két hónappal kell megtörténnie, mégis csak 1935. évi március hó 31. napjára szólhat.

Természetes azonban, hogy gondos-

kodni kellett arról, hogy akik az eddig kötött szerződés feltételei szerint rendezkedtek be már a jövőre, azok ne kerüljenek összeütközésbe esetleg már vállalt kötelezettségeikkel, illetve, hogy emiatt a rendelkezés miatt kárt ne szenvedjenek, ezért a rendelet az általános intézkedés alól négy kivételt állít fel. Ezek a következők:

1. Nem vonatkozik a szerződés fenti meghosszabbítása a juhász, illetve juhászbojtárok tennivalóira szerződött gazdasági cselédekre.

2. A szőlő- vagy kertgazdaságokban alkalmazott gazdasági cselédekre.

3. Nem alkalmazható a rendelet szerinti meghosszabbítás akkor, ha a gazda gazdaságát haszonbérbe adja, vagy a bérlő a haszonbérleti jogviszonyt megszünteti, vagy ha a gazdálkodó személyében egyéb okból beálló változás ezt a gazda érdekében indokolja.

4. Nem alkalmazható a rendelet szerinti szerződés-meghosszabbítás akkor, ha a gazda új cselédet már felfogadott a szerződéses lejáratra, vagy ha a gazdasági cseléd már új helyet vállalt és így a meghosszabbítás esetén egyik, vagy a másik ujonnan vállalt kötelezettségének meghosszabbítás esetén nem tudna eleget tenni. Ez utóbbi eset természetesen csak akkor állhat fenn, hogy ha az új cseléd szerződtetése, illetve az új hely elvállalása a rendelet életbelépésének napja, vagyis 1934. évi október hó 21-ike előtt történt.

Meg vagyunk győződve róla, hogy ez a rendelet úgy a gazdák, mint a gazdasági cselédek táborában megnyugvást keltett s ennek eredményéhez képest a próbaképen egy évre rendszeresített állapot általános, illetve végleges megerősítést nyer.

VÉRTESSY FERENC dr.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi
polgár tá-
borát erősíti!

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Melegágyat

régebben csak műkertészek telepein szoktunk látni. Mióta azonban a piacon csak a legkorábbi kerti terményeket fizetik nagy áron és a különböző palánták ára is jelentékeny, azóta minden élelmesebb kerttulajdonos, így sok okos kizgazda vagy gazdaasszony készít melegágyat. A melegágyban veti el a virág-, zöldségmagvakat s itt nevel palántákat, hogy mire a szabad levegőben a tavaszi ültetés megkezdődhetik, akkorra már neki elég fejlett növénykéi legyenek. De talán nemcsak a szabad földben továbbnevelendő palántáit neveli itt, hanem piacérett primőröket (saláta, ugorka, stb.) termel benne, hogy ezeket már márciusban eladhassa, mikor a szabad mezőn talán még szél hordja a havat. Természetesen melegágyban áttelelhetők cserepes virágok is, tehát ez helyettesítheti a gazdagok fűtött üvegházait.

Hogy a melegágyat mikor készítjük, az attól függ, hogy mi célra akarjuk felhasználni. Ha csak szabadföldbe ültetendő paprika-, paradicsom-, korai káposztafélék palántáinak nevelésére akarjuk igénybe venni, akkor február végén készítjük el a melegágyat és március elején vetjük be a magvakat. Ha azonban hajtattott „primőrök“-et akarunk nevelni benne, akkor már januárban készítjük el a melegágyat, hogy még e hónapban beültessük 2—3 levélkével bíró palántákkal s ezekből március elején piacérett termény legyen. Január közepe előtt azonban nem érdemes hajtattott melegágyat se készíteni, mert a tartásban nagy hidegben még a legvastagabb trágyaréteg se tudja a melegágy földjét úgy átmelegíteni, hogy a hajtattott hatás érvényesülhessen.

A munka a melegágy-talp készítésével veszi kezdetét. A létesítendő melegágy helyén 40—50 cm mélyen a talajt kiássuk. Ebben egyenesen berakunk szalmás lótrágyát. A trágyát villánként szórva hányjuk szét, azután a villával leütögetjük. Így egymás fölé rétegeket rakunk. Ha januárban készítünk melegágyat, akkor a trágyaréteg vastagsága 70—80 cm legyen, de a februárban készült ágyba, elég meleget ad a 35—40 cm vastag trágyaréteg is. A melegágyban legjobb szolgálatot tesz, azaz legnagyobb meleget ad az olyan szalmás lótrágya, amely még friss és a bemelegedésen nem esett át.

A trágyarétegre addig nem rakunk földet, míg az át nem melegedett. Ennek érdekében öntözőkanna rózsáján át meglocsoljuk, majd réarajuk a deszkakereteket és befedjük az ismert üveglapokkal.

A deszkakeretet magunk is elkészíthetjük. Praktikusak azok, melyek tavasszal szétszedhetők, mert ezeknek deszkái a jövő télig fedett helyiségben elraktározhatók. Így nem korhadnak el.

Ha már a trágya bemelegedett, akkor (kb. 1 hét múlva) letapossuk és reá hordunk palántanevelésre 15 cm, hajtásra 20—25 cm vastag földréteget. Ez laza, tiszta és termékeny legyen. Kertünk legjobb részének felalját keverjük némi homokkal, akkor jó melegágyi talajt kapunk.

Ha a földre dugott hőmérő már 25—26 foknál magasabb hőfokot nem mutat, akkor bevethetjük a magot, illetve beültethetjük a hajtandó növények palántáit.

Mi újság a borpiacon?

A lassu árszállás előjelei mutatkoznak. Hír szerint Németországból több nagy borkereskedő néhány száz vagon magyar bort szándékozik megvásárolni (főként tokaji borokat) és ezt a mennyiséget a nagy tengeri hajókon akarják kimeríteni.

A másodikbén lévő borok közül bizonyos tételeket állandóan kínálnak, — de csak ezeket az ismert spekulációs tételeket! Ez a jelenség azt bizonyítja, hogy maguk a termelők nagyrészt beültették kényszereladásukat, annál is inkább, mivel az adóbehajtások a legtöbb helyen véget értek. Érezhetően megindult a kereslet vendéglősök részéről finomabb borok iránt. Karácsonyra mindenki várja a valószínű nagyobb fogyasztást és így fel kell szerelnünk a pincéket készletekkel.

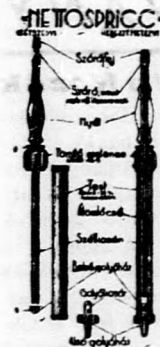
Trányárok: kistermelői alacsonyfoku boroknál fokként 1,6—1,8, magasabbfokuaknál 1,8—2,2, uradalmi fajboroknál 2,2—3 fillér. Igen sok uradalom egyáltalán nem hajlandó jelenleg eladni. Svájc kezdő vásárolni a színes borokat. Ausztriában az olasz borok nem rontják a mi borainkat, mivel az olasz bortermés elég kevés volt. Franciaországban elrendelték, hogy 10 millió hektoliter bort párlattá kell kifőzni.

Jó magyar testvéreim! Mikor kerülünk mi, szegény bortermelők hasonló támogatásba, hogy a napnál is világosabb megoldást, a súlyosabb borok párlattá való kifőzését a magas minisztériumunk elrendelje? Igaz, hogy Franciaországban a termelők érdekei ellen működhet a nagypatalmu szeszkartelek nem létezhetnek!

Irsai-M. József.

Apró jótanácsok

A kocának aszerint mérjük ki abrakját, hogy hány malacot szoptat. Életének fenntartására kell neki vagy 3 kg burgonya, vagy 10 kg répa, vagy 1 kg abrak. Ehhez adjunk anyanyiszor 40 deka abrakot, ahány malaca van. Így a malacok elég tejet kapnak, gyorsan nőnek és egészségesek maradnak.

Szétszedve

Munkában

Legújabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

„dugattyunélküli gyümölcsfapermetező készülék.“

Olcso, nincs benne bőrzés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

Féregirtó madaraink télen etetésre különösen akkor vannak rászorulva, ha ölmös esett. Ez jéggel vonja be a fákat s így elzárja a fakéregpedésekbe huzódott káros rovarokat a mi apró munkásaink előtt. A kis madarak táplására igen megfelelő a madárkalács, mely zuzott magvakból és olvasztott marha- vagy birka-faggyuból áll. Ez úgy készül, hogy 1 rész zuzott olajos magvat összeolvasztunk ugyanannyi faggyuval. Az olajos magvak közé kölest, husvagdalékot és kenyérmorzsát is tehetünk, mert a faggyu ezeket is megvédi a romlástól.

Szenzés céljából csak ép, érett, ceruzavastagságú hajtásokról vágott szemeket használunk. A beojtandó alanyon előbb T-alaku bemetszést ejtünk. A T függőleges szára 3, a vízszintes 1 cm legyen. A bemetszés lehetőleg csak a héjat vágja át, a fatestet ne sértse. Erre a szemzőkés nyelvecskéjét óvatosan a T függőleges szárába illesztjük és törés, zúzás nélkül igyekezzünk a héjat a fatesttől elválasztani egészen a vízszintes szárig. Erre a hék szétnyílik és a szem befogadására alkalmas lesz. Ezután a szemzőhajtásról levágjuk a leveleket úgy, hogy a szem felett 1—1½ cm-es levélrész maradjon, majd a szemet vágjuk le a hajtásról úgy, hogy felette és alatta 1,5 cm hosszú héjrész is maradjon. Lehetőleg semmi vagy igen kevés fás részt vágjunk le a szemmel együtt. Így a szemet felülről lefelé a T alaku metszés csuszátjuk. Az ezután következő raffiakötözésnél arra ügyeljünk, hogy a szemet és az ezt befogadó, illetőleg ezt betakaró héjrészét lehetőleg teljes hosszában és egész szorosan az alanyhoz kötözzük.

SZIVÁRVÁNY

Kozákok fogott a Kozák

Angusztusban, az északi háboru elején, furcsa divatot kezdtek a bakák. Magukra vettek mindenféle zsákmányolt ruhát, orosz köpenyt, orosz sapkát és abban jártak. Ezt nem a harcoló legények tették, hanem azok, akik állandóan a front mögött tartózkodtak és ráértek az efélére. A legdivatosabban persze a szakács öltözködött. Sapka helyett kozák-kucsát húzott a fejébe, kozákköpenyt a vállára, nagy, bagariacsizmát a lábára és egy irgalmatlanul hosszú pikát cipelt a kezébe. Nappal persze ingujjra vetkőzve főzte a menázsit, a maskara-ruhát csak főzés után, meg éjszakára vette magára.

Mult az idő, teltek a napok, közben hatalmas ütközetek játszódtak le, s a negyedik héten megérkezett zászlóaljunkhoz a pótló csapat. Az ujonnan érkezett csapatban volt egy Kozák nevű regruta, aki szörnyű tüzzel jött fel a harcterre s már odabaja emlegette, addig nem nyugszik, amíg maga el nem fog egy kozákokat, mert az Isten is azért adta neki a Kozák nevét, hogy a kozákokon lohassza le fiatalságának hevét.

A szerencse kedvezett a fiúnak. Amire régóta vágyott, mindjárt a megérkezése után való éjszaka bekövetkezett. Ugy volt, hogy vacsora után a legények sátrakat vertek és nyugalomra tértek. Kozák is készítet többedmagával egy sátrort, bele is fektült, de — mivel abban a sátorban hatan is voltak — Kozáknak sehogy sem tetszett a szorongás. Kimászott hát a sátorból és körülnézett... Nem messze egy szalmakazalt látott. Ott finom helyet készítet magának, lefeküdt a szalmára és úgy elaludt, mint a bunda.

Alig aludt el, a kazalhoz új vendég érkezett. Furcsa, torzonborz alak, hatalmas kozák-kucsma volt a fején, a lábán meg bagariacsizma löttyögött. Ő is elaludt.

Hajnalba Kozák Péter felébredt. Nagyot ásított, álmosan dörzsölte szemét, s amint fel akart kelni, tekintette ráesett a mellette fekvő furcsa alakra. Felugrott, mintha vipera csipte volna meg.

— Kozák! — suttogta reszketve, azzal felkapta fegyverét, lóhalálában rohant az őrmester sátorához, felkeltette az alvó őrmestert és mosolyogva suttogta:

— Őrmester urnak alássan jelentem, elfogtam egy kozákokat.

Az őrmester szeméből elszállt az álom. az álom.

— Hol? — kérdezte meglepetten.

— A szalmakazal mellett alszik, — suttogta a baka.

Az őrmester talpra ugrott és szaladt Kozák Péterrel a szalmakazalhoz.

Kozák Péter be sem várva az őrmester megérkezését, célba vette a kozákokat, aztán rákiáltott:

— Add meg magad!

A furcsa alak felnyitotta szemét s

amint meglátta a fejének szögezett fegyvert, félreütötte az orra előtt mozgó szuronyt.

— Nézze meg az ember a mafla bakáját, még lepiszkálja az orromat azzal a buta szuronyával.

Kozák Péter majd hanyatt esett, mikor magyar szót hallott a kozák ajkáról. Bambán nézett a kozákra, aztán az őrmesterre:

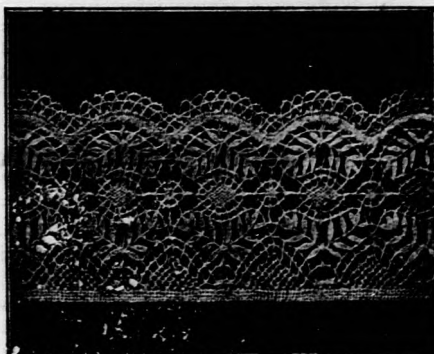
ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Vendégmarasztaló italok

A karácsonyi ünnepek alatt, Szilveszterkor, vagy Ujévre a legviszavonultabban élő családnak is akad vendége, hiszen a nehéz munkában töltött hétköznapok után mindenkinek jól esik egy kis barátságos terefere. A háziasszony is jobban örül neki, ha eljön hozzájuk a szomszéd, a koma, a sógor és családias hangulatban, együtt tárgyalják meg a világot, mintha korcsmába megy a gazda szórakozni. Ilyenkor bizony egy kis itóka is elkel a háznál s azért jól teszi a háziasszony, ha előre elkészít egy-két likőrféleséget, hogy legyen mivel vendégeit megkínálni. Mivel friss gyümölcs ilyenkor már nincs, legjobb kávé-, vanília-, vagy narancslikőrrel gondoskodni, melyeket házilag is kitünően lehet készíteni.

A **kávélikörhöz** 5 deka jófajta pörköltkávét finomra örölünk, azt üvegpalackba tesszük és leforrázzuk fél liter forró vízzel, melyhez, ha kihült, még 1 deci finom szeszt is adunk, aztán az üveget jól bedugaszoljuk. A keveréket naponta többször felrázva, 8 napig állni hagyjuk, majd leszűrjük, 3 deci vízben feloldunk 65 deka cukrot, hozzáadunk 3 deci finom szeszt, 1 deci diópálinkát, kevés vaniliát, a kávékivonatot és annyi vizet, hogy az egész mennyiség körülbelül 1¼ literre emelkedjék. Két nap múlva filtrálpapírossal átszűrjük a folyadékot és jól bedugaszolt üvegekben 1—2 hétig érni hagyjuk.

A **vanílialikörhöz** 8 gramm finom vaniliát kis darabokra vagdalunk és beleadjuk ¾ deci finom szeszbe,

Szép endrédi csipke.

— Ki ez a kozák?

Az őrmester hahotára fakadt:

— Hát nem látod, te buta! Szenes János a szakács, — és nevetett, hogy a hasát fogta.

— Aujnye! — szégyelte el magát Kozák — azt hittem, hogy kozák. Ugy hortyogott, mint egy muszka hornista, mikor a generálmarsot fújta.

NYÁRY ANDOR.

amelyet feleannyi vízzel higitunk. Gyakori felkeverés mellett 10—14 napig állni hagyjuk, majd leszűrjük, hozzáadunk 3 deci vizet és 65 deka cukorból készült szörpöt, melyet 5 deci finom szeszszel elegyítettünk, aztán alkörmössel megfestve, 1¼ literre egészítünk ki.

Narancslikörhöz 50 gramm éretlen narancs és 7 gramm narancshéjat fél liter szesz és 1 jó deci vízzel felkeverve, állni hagyunk, leszűrjük, vízzel felére higitott szeszszel 2½ decire egészítjük ki. 60 deka cukorból 3 deci vízzel szörpöt főzünk, hozzáadunk 6 deci finom szeszt, 1/3 gramm edes és 1/3 gramm keserű narancsolajat, fél deci rumot és vízzel 1¼ literre egészítjük ki. Szűrés, érlelés ugyanugy, mint az előbbieknél.

Játékkártya tisztítása

Az ünnepi szórakozások közé tartozik az is, hogy a család aprajagya körülüli a nagyasztalt és valamely könnyű, mulatságos kártyajátékot játszik, melynél a vesztes dívoal fizet. Jó tehát, ha előre összekeressük a sutbadobott, bepiszkolódott kártyalapokat és megtisztítjuk a rátapadt sok szennytől, bacillustól. Egy liter vízben felforralunk 20 gramm szappangyökeret, ehhez 15 gramm keményítőt és 15 deka boraxot adunk és 10 percig forralva, leszűrjük. Mikor kihült, a folyadékba mártott szivaccsal a kártyákat ledörzsöljük.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Rizseshus. 60 deka borjухust (a nyakából, kockára vágunk és paprikás zsírban megpároljuk. Tálalás előtt félórával elkészítjük a rizst, a hussal összekeverjük, sajtot hintünk rá és formába nyomva, asztalra adjuk.

Kocsonya. A jól megtisztított langyos szódaoldatban többször megöblített sertés fülét, orrát, lábát és husdarabokat sósvízben puhára főzzük, aztán a csontokat kiszedjük belőle, a szalonnát felszeleteljük és tányérokba rakjuk. A levet a tűzhegy szélére huzzuk s ha a zsírja leszállt, leszűrjük, a husra szűrjük és hideg helyen megfagyasztjuk.

Püspökkenyér. 15 deka porcukrot két egész tojással és 4 sárgájával habosra verünk, teszünk bele 15 deka lisztet, 15 deka hosszukásra vágott mandulát, 15 deka mazsolát, 15 deka almasajtot, a 4 tojás keményre vert habját, megöjtjük és felszeleteljük.

H I R E K

Te vagy az én örömem . . .

Te vagy az én örömem,
Te vagy nekem mindenem.
Rajtad kívül senki más
Nem kell nekem kisleány.

Biztat-biztat a remény,
Hogy te lészel az enyém;
Ősszel szép új pár leszünk,
Boldog lesz az életünk!

Hej, ha megcsalhatkozom:
Szüntelen szomorkodom.
Elemészt a siralom,
Meg ne csalj, szép angyalom!

FURKA ANDRÁS (Dévaványa)

Anyám, anyám . . .

Anyám, anyám, édesanyám
A bánatom elmondanám.
Elmondanám, mi a bajom,
Csakhogy azt magam sem tudom.

Azt érzem, hogy nagy a bajom,
Kibírom-e? nem gondolom.
Ruhám, ha tépik, szétszakad,
Szívem, ha tépik, meghasad.

MOLNÁR FERENC (Csorna)

Könnyezik a szegénylegény babája . . .

Könnyezik a szegénylegény babája,
Szegénylegény börtönbe van bezárva.
Lovat lopott az alberti vásáron,
Nem nézhet ki, csak a sűrű vasrácson.

Nem könnyez a szegénylegény babája,
Szegénylegény se nincsen már bezárva.

Leülte már a rá kirótt büntetést,
Örömebe öleli a kedvesét.

MISÁK FERENC (Albertirsa)

A TESz közgyűlése. A TESz december hó 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését igen nagy érdeklődés mellett. A közgyűlés Szórtsey József ügyvezető-elnöknek az őt ért méltatlan és alaptalan támadások miatt a legmesszebbmenő elégtételt szolgáltatotta.

Török Sándor jászfelsőszentgyörgyi olvasónk kitüntetése. Török Sándor jászfelsőszentgyörgyi olvasónkat és jeles versírónkat Az Irók, Művészek és Zeneszerzők Értékesítő Szövetkezete országos pályázatán költeményeiért és több dal muzsikájáért elismerő oklevéllel tüntette ki a bíráló bizottság. A kitüntetést december hó 9-én Budapesten, a Zeneművészeti Főiskola nagytermében tartott diszhangversenyen személyesen vette át Török Sándor földmives-költőnk.

Magas belga kitüntetést kapott a miniszterelnök. December hó 10-én megjelent a miniszterelnökségen Guy de Schoutete de Tervaeerent lovag, belga királyi ügyvivő és átadta vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnöknek a III. Lipót belga király által neki adományozott magas kitüntetést, a belga Lipót-rend nagykeresztjét.

Szaporodik a betét a vidéki pénzintézeteknél. Az alföldi gazdasági forrásokra támaszkodó pénzintézeteknél, amelyek a kistermelési ágak körében bonyolítanak le hitelműveleteket, illetve ilyen vidékeken fejtenek ki működést, jelentékenyen szaporodik a betétek mennyisége. Szeged, Kecskemét, Nagykőrös, Vásárhely és más városok helyi pénzintézeteiről megduzzadt a betétállomány. Egyedül Szegeden ezt a gyarapodást közel 2 millió pengőre becsülik.

Kirchknopf Mihály ágfalvi birtokos tragikus halála. Kirchknopf Mihály ágfalvi birtokos, kormánytanácsost az elmúlt hét egyik napján este a községen átfolyó patakban holtan találták. Kirchknopf a megye közéletében jelentékeny szerepet vitt. A kérdéses napon a folyamatban levő megyebizottsági tagválasztás eredményét megvárta, utána hazaindult, eközben eshetett a sekélyvizű patakba. Valószínűleg szélütés ölte meg a szivbajos embert. Kirchknopf egyike volt a vármegye legbecsületesebb kiscgazdáinak, példaképe a németajku, de törhetetlen hazafiságu polgárnak. Negyven év óta képviselőtestületi tag, 1910 óta a vármegyei törvényhatóság tagja; 1918 óta a vármegyei gazdasági egyesület alnöke. Halála megvezerte általános részvételt keltett.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut, igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI./15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Öngyilkosság a jugoszláv üldözések miatt. Csóttiti István 22 éves beregszántói gazdaleányt annyira bántotta a magyar kisebbségnek jugoszláviai üldözése, hogy buskomorságba esett, majd lakásán felakasztotta magát és meghalt.

Két kisgyerek füstmérgezésben meghalt a bezárt lakásban. December hó 10-én megrázó szerencsétlenség történt Rákospalotán, a Pöltenberg-utca 75. számú házban. Itt lakik családjával Müller Ferenc péksegéd. Müller délután munkában volt, a felesége is elment hazulról. Rázárta a lakás ajtaját két kisgyermekére, a husz hónapos Magdára és a kilenc hónapos Ferencre. A szobában a kályha mellett egy szalmazsák feküdt. A szalmazsák, valószínűleg kipattant szikrától tüzet fogott és percek alatt fojtó füstbe borult a lakás. Mire észrevették a bajt és kinyitották az ajtót, a két kisgyermeket füstmérgezésrel eszméletlenül találták. A mentők az újpesti gyermekkórházba vitték őket, de már nem lehetett segíteni rajtuk, mindketten belehaltak a füstmérgezésbe.

A Népszövetség tudomásul vette a Saar-bizottság jelentését. A népszövetségi tanács a jugoszláv panasz tárgyalása előtt a Saar-kérdést tárgyalta és jóváhagyta a Saar-bizottság jelentését. Németország hozzájárult ahhoz, hogy a Saar-vidékre a népszavazás tartama alatt semleges nemzetközi erőt küldjenek ki.

Leölte az urát egy tanítónő. Véres családi dráma játszódott le az elmúlt héten Medgyesbodzás községben. Leskovits József gabonakereskedő pár hónappal ezelőtt vette feleségül Kecskés Mária ottani tanítónőt. A házastársak között hamar elhűdült a viszony és a férj el is költözött a közös lakásból. Leskovits egyik este kilenc óra tájban megjelent felesége lakása előtt és bekopogott hozzá. A következő pillanatban Leskovitsné revolverrel kiűtött az ablakon. A gabonakereskedő véresen, eszméletlenül rogyott össze. A férjet beszállították a gyulai kórházba, ahol halállal vívódik. Az eset után a tanítónő a csendőrségre ment, ahol azt adta elő, hogy betörőnek vette az urát és ezért lött rá. A csendőrség megindította a nyomozást.

Közeledik a karácsony . . .

Vásáry István volt debreceni polgármester kibukott a törvényhatósági tagok sorából. December hó 5-én tartották meg Debrecenben a törvényhatósági bizottság 72 virilis tagjának és 36 virilis póttagjának választását. A megejtett választások eredményeként mind a 72 bizottsági helyet a Nemzeti Egység Pártja szerezte meg. A póttagválasztáson az ellenzék nem állított listát, mind a 36 helyet a Nemzeti Egység Pártja szerezte meg. A tagok sorából kibukott Vásáry István volt polgármester is.

Két misszionáriust meggyilkoltak az indiánok. Két katolikus misszionárius vértanuhaláláról kapott hírt a Vatikán a brazíliai őserdőkből. Matto Grosso brazíliai tartományban a havant-indián törzs megtámadta a Szent Szalézi Rend egyik misszióállomását és meggyilkolta Fuchs svájci és Sacilotti olasz misszionáriust. A két misszionárius az utolsó európai településtől mintegy nyolcvan mérföldnyire rendezte be a missziós állomást s az volt a tervük, hogy meglátogatják az őserdőben élő vad indián törzseket. Többször megpróbálták érintkezésbe lépni az indiánokkal, akik azonban elrejtőztek előlük. A két misszionárius akkor látta először a vadakat, amikor megtámadták és legyilkolták őket.

W. Post 14.630 méteres magassági világrekordja. Wiley Post, a világhírű amerikai pilóta, aki tavasszal a földkörüli repülés világrekordját felállította, az elmúlt héten megdöntötte a magassági világrekordot is. A repülőgép magasságmérője 14.630 méteres magasságot jegyzett fel. Wiley Post ezzel a teljesítményével megdöntötte az eddigi magassági világrekordot, amelyet Donati olasz pilóta állított fel, aki 14.333 méteres magasságba emelkedett.

Életfogytiglani fegyház férjgyilkosságért. Ez év augusztusában Nagykőrös mellett az egyik utmenti árokban szétvert fejjel, holtan találták Králya Györgyöt. Feleségét vették gyanúba s ő be is vallotta szörnyű bűnét. Az asszony baltával verte agyon férjét álmában, az áldatlan házastársi viszony miatt. A kecskeméti törvényszék Králya Györgyöt gyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélte.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Az előfizetőknek járó ingyenes hirdetés milyen időközökben ismételhető meg a lapban? (1952. előfizető).

— **Felelet:** Egy és ugyanazon cikkről csak egy hirdetést közlünk.

Kérdés: Mi volt az értéke a kanadai dollárnak 1933 július hó 4-én és 1934 december hó 10-én? (Polgári Kör, Alpár).

— **Felelet:** 1933 július hó 4-én 3.90—4.60 és 1934 december hó 10-én 3.45—3.55 pengő.

Kérdés: Mi a hivatali címe a földművelésügyi miniszternek? (V. I., Nagy-pécsely).

— **Felelet:** M. kir. földművelésügyi minisztérium, V., Kossuth Lajos-tér 11.

Kérdés: Mennyibe kerül a „Tolnai világlapja” kiadásában megjelenő „A vi-

lágáboru története” című könyvsorozat? (N. I., Szendrő).

— **Felelet:** A tizenkét kötet ára, portóköltéssel nélkül, 36 pengő.

Kérdés: Hol és mennyiért kapható Szilárd János: „Megyen a nyáj . . .” című színműve? (B. J., Kadarkút).

— **Felelet:** Kapható kiadóhivatalunknál; ára portóköltéssel együtt 1.70 pengő.

Kérdés: Hol vannak Budapestben nővényolajkereskedők? (Gy. J., Dabronc).

— **Felelet:** Itt közlünk két címet: Horváth Sándor és Fia, IV., Ferenc József-utca 22.; Kraholetz és Gosztonyi, VI., Lázár-u. 2.

Kérdés: 1. A vármegyei szabályrendelet azt írja, hogy a szomszéd meggyéjétől legalább egy méterre kell ültetni a facsemetéket. Ebből azt következtetem, hogy a szomszédnak még az esetben sem lehet kifogásolnia valóját, ha az árnyék az ő területén esetleg kárt okoz is. Tartozom-e az esetleges kárt megtéríteni és kötelezhetek-e a fa kivágására? 2. Honnan szerezhetek be jöminőségű gyümölcsfacsemetét? (I. F., Nagykánizsa).

— **Felelet:** 1. Ha a meggyétől egy méterre ültette a fákat, úgy a szomszédnak csak az ellen lehetne kifogása, hogy a fa a területre át ne hajoljon. Ezeket az ágakat az ő felszólítására Ön köteles levágni. Egyébként a szomszéd nem követelheti a fák megbolygatását. 2. Ajánljuk Kolauch Károly faiskoláját, Szeged, Petőfi-sugárút 84. Utolsó kérdése ügyben forduljon a járási népgondozó kiirendeltséghez.

Kérdés: Helyes-e a rózsafát, puszpángot, thuját és krizantémumot tétre átültetni és hogyan kell őket a fagytól megvédeni? (T. S., Jászfelsőszentgyörgy).

— **Felelet:** A felsorolt növények a régi helyükön a fagy ellen jobban vannak biztosítva. A rózsafát le kell hajtani a földre és földdel ágaikat betemetni. A puszpáng tövébe hányjunk lehullott faleveleket. A thuja és a krizantémum nem igényelnek téli takarót, mert fagyállók.

Kérdés: Tenyészkancámnak eltörött az első jobblába közvetlenül a lábtőhajlás alatti és ezért eladtam a vágónak. Helyesen cselekedtem-e? (B. E., Hódmezővásárhely).

— **Felelet:** A ló végtagjain az átható törések gyógyulása nem remélhető. A törött csontvégek hosszú ápolás után se úgy nőnek össze, hogy a ló régi használhatóságát visszanyerné. Nem volt tehát jobb választás, mint a lovat levágásra eladni.

Kérdés: Van egy nagyfajta galambom, amely rendszeren táplálkozik, de annak ellenére ránnyadt és sovány. Mi baja lehet? (1952. sz. előfizető).

— **Felelet:** Alapos vizsgálat nélkül nem tudunk betegség megállapítani, mert bágyadság és soványság igen sok betegségnek tünete. Mutassa meg állatorvosnak.

Tömegirtásra

Lucillus patkányirtó pogácsa hatása csodás.

Rendeljen egy próbaadagot, majd nem ingyen: 85 fillér beküldése ellenében szállítja WONISCH Patkányirtó vállalat, Budapest, VIII., Salétrom-utca 10.

Kérdés: 1. Három év óta mint vincellér vagyok alkalmazva egy helyen, s most állásomat el kell hagynom. Kötele-e uraságom 25 km távolságra lévő házhoz elszállítani? 2. A mezőgazdasági munkások költözködését szabályozó rendelet vonatkozik-e a vincellérekre is és ha igen, kötele-e az uraság bérünket 1935. évi április hó elsejéig munkánk ellenében megfizetni? (Sz. A., Tapolca).

Felelet: 1. A gazda, ha a cseléd jogosan bontja fel a szolgálati viszonyt, köteles a cselédet, ha csak a szerződésben más kikötve nincs, a legközelebbi községig, illetve ezzel egyenlő távolságra a cseléd által kívánt helyre elfuvarozni, feltéve, hogy a cseléd más községbe nem szegődött el, mert ez esetben az új gazdának kell az új munkahelyre elszállítani. 2. A szőlőgazdaságban alkalmazott gazdasági cselédre nem vonatkozik a 91000/1934. M. E. számú rendeletnek az a rendelkezése, hogy a szerződés 1935. évi március hó 31-ig meghosszabbítottnak tekintendő.

Kérdés: 1929. évben eladtott föld hátralékos vételára után a revő 1934. évi április hó elsejétől még a kamatokat sem fizeti. A tartozás nincs bekebelezve, adósom pedig birtokát védetté nyilvánította. Mit tegyek, hogy a pénzemhez hozzájussak? (K. J., Felsőpákonny).

— **Felelet:** Ha adósa a védett birtokosokra megállapított kötelezettségeket nem teljesíti, úgy a bíróságnál kérheti a védettség megszüntetését, amely esetben azután szabad kezét nyer követelése érvényesítésére.

Kérdés: Kerítésem mellett 50—60 cm-re akácfaím vannak, a külső oldalon pedig több, mint egy méterre sürgönypózna áll. A telefonisták ahelyett, hogy az ágakat vágják volna le, levágták a fa egész koronáját. Jogosan tették-e ezt? (F. P., Borsodivánka).

— **Felelet:** Az Ön fájának azokat az ágaikat, amelyek az utcára átnyulnak és a telefonvezetéket akár állandóan, akár csak a szélben érintik, úgy a telefonisták azt lenyeshetik. Ezért a jövőben saját érdekében tesszi, hogyha mindig megfelelően lenyési fájának azt a részét, amely a telefonvezetékhez átnyulik.

Kérdés: 1. 280 holdas birtokunk van, melynek tulajdonosai 15-en vagyunk. A birtok tanyákra oszlik, ahol minden birtokos maga lakik. A község most mezőőr fizetése címén 4 liter rozstól rótt ki ránk holdanként, amit mi nem vagyunk hajlandók megfizetni, tekintettel arra, hogy birtokunkat magunk őrizzük. Jár-e ez a községnek? 2. Vásároltam 5 hold földet ezelőtt 8 évvel. Kölcsönt vettem fel a kifizetésére, a kölcsönadó azt követelte, hogy birtokomat biztosítsam. A biztosítási díjat már 8 éve fizetem. Nem lehetne-e felmondani? (J. S., Nyír-Mártonfalva).

— **Felelet:** 1. Felebbezzék meg a községi képviselőtestület határozatát az alispánhoz. 2. A biztosítást a kötvény feltételei szerint felmondhatja az év végére, ha a 8 év már letelt és hogy ha a kölcsönt már visszafizette, mert ha a kölcsönt még nem fizette vissza és a kölcsönadással az az egyik feltétele, úgy az ingatlanát biztosítani kell, másképp a hitelező a kölcsönt is felmondja. Azt esetleg megtehette az esetben is, hogy a mostani biztosítást felmondja és egy másik intézettel kedvezőbb feltételekkel köt biztosítást.

Kérdés: Szabad-e a gyümölcsfákat trágyával ültetni? (I. F., Nagykanizsa). — **Felelet:** A fák ültetésénél a talaj javítására legjobb komposztot használni, vagy legfeljebb teljesen érett, porhanyó istállótrágyát. A kevésbé érett istállótrágya ebben az esetben azért nem alkalmas, mert a gyökerek között egyfelől káros hézagokat hagy, másfelől pedig mélyen el lévén zárva a földben a levegőtől, nem korhad a kívánatos mérvben, sőt használhatatlanná válik.

Kérdés: Feleségem kiskoru öccsének hagyatéká földjén a sógora gazdálkodik. Használtá éveken keresztül, tönkretette, az árvával mostohán bán. A gyermek végül is hozzám került, akit most teljes ellátással magammal tartok. Hogyan vonhatjuk meg a gyámságot feleségem sógorától? (S. F., Törökszentmiklós). — **Felelet:** A gyám a kiskoru vagyonáról és jövedelméről elszámolni tartozik. Forduljanak tehát az árvaszékhez egyrészt azért, hogy az árvaszék számoltassa el a gyámat, másrészt, hogy a gyámságtól érdemtelenége folytán fossa meg és a gyámságot Önre ruházzák.

Kérdés: Bátyám 1918-ban végredele-tileg 1000 koronát hagyott rám. Mi a mai értéke? (B. G., Pálmonostora). — **Felelet:** 1918. évi 1000 korona ma megfelel 8 fillérnek. Azonban esetleg joga van ahhoz, hogy ezt az összeget átértékelve köve-telje. Az átértékelés miatt a bátyja halálától számított 6 hónapon belül kell a bírósághoz fordulnia. A bíróság a felek vagyoni viszonyainak mérlegelésével állapítja meg, hogy átértékelésnek van-e helye vagy nincs és hogy az átértékelés milyen mérvű legyen.

Kérdés: Szeretném magam nagykoru-sítottatni. Mi szükséges ehhez? 2. Könyvkötéssel szeretnék foglalkozni. Hogyan lehetne iparendélyhez jutni? (7952. sz. előfizető). — **Felelet:** 1. A nagykorusítást az árvaszéknél kell kérnie s minden-esetre szükséges hozzá a szülőknek a beleegyezése. Szükséges ezenkívül az, hogy a nagykorusítás iránti kérelmét megindokolja, mert az árvaszék csak indokolt esetekben ad ennek helyet. 2. Könyvkötéssel csak akkor foglalkozhat, hogy ha előbb ezt az ipart kitanulta és így az iparendély elnyeréséhez jogot nyer.

Kérdés: Peremet megnyertem a járás-bíróságnál. A megittét összeg a bíróság-hoz befolyt. Kértem a kiutalást, de ez mind a mai napig nem történt meg. Mit tegyek, hogy végre pénzemhez hozzájut-hassák? (Ny. J., Dömös). — **Felelet:** Mást nem tehet, minthogy a bíróságnál lehetőleg személyesen sürgeti meg a kér-déses összeg kiutalását. Ha személyesen nem tud elmenni, ugy egy kérvényt ir-jon a bírósághoz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. P., Alsónána. Kérdésével forduljon a járási népgondozó kirendeltséghez, ahol részletes felvilágosítást fognak nyújtani. — **Özv. S. I.-né, Sarkadke-restur.** Ügyében forduljon a honvédelmi minisztériumhoz, Budapest, I. Szent-györgy-tér 3. — **V. I., Abasár.** Belkutatá-sonként 1 pengőt kérünk. — **Sz. B. L., Kisujszállás.** Lehet több előfizetőt egy csekken beküldeni, csak a befizetési lap hátlapján a neveket fel kell sorolni. Ha még négy előfizetőt szerez, Ön is meg-kapja a plakettet.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934. december hó 11-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 36 fillér; kétkoronás 72 fillér; ötkoronás 1 pengő 68 fillér; régi egyforintos 90 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 36 pengő; 10 koronás 17 pengő 80 fillér; Napoleon-arany 35.25—35.60 P.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 90 fillér.

Színarany kilogrammja: 6060—6080 P.
Szinezüst kilogrammja 90 pengő.

T R É F Á K

Kép a szovjetparadicsomból

Sztalin, a vörös diktátor, reggeli teája mellett ül és a szovjet hivatalos lapját olvassa. Mellette ül az egyik népbiztos és pipázik. Sztalin egyszerre csak leteszi az ujságot és nagy örömmel mondja:

— Nahát, ez nagyszerű, népbiztos elvtárs. Most olvassom, hogy a tizen-hatemeletes új népház, amit három héttel ezelőtt kezdtek el építeni a Vörös Köztársaság-téren, teljesen felépült.

— Hogy lehet ez? — csodálkozik a népbiztos — én ma délelőtt egy fél-órát sétáltam a Vörös Köztársaság-téren, de nem láttam ott semmiféle tizenhatemeletes épületet.

Sztalin nagyot néz, aztán ujjával megfenyegeti a népbiztosot és haragosan mondja:

— Népbiztos elvtárs, maga is job-ban tenné, ha több ujságot olvasna és kevesebbet sétálna.

Mai gyerekek

A kis Pali sirva megy a mamájá-hoz:

— Mamuci, én vagyok a világ leg-szerencsétlenebb gyermeke.

— Na, mi történt?

— Képzeld, egyetlen testvérem van és az is hamisan gombozik.

Fő a cirkusz!

Mikor Cromwell, a nagy angol ál-lamférfi, bevonult Londonba, bevo-nulása valóságos diadalmenet volt. Százerek álltak sorfalat, mindenki látni akarta őt és ujjongva harso-gott az „Éljen!”, amerre csak elha-ladt. Egyik barátja odalépett hozzá és megkérdezte tőle, hogy büszke-e erre a nagy diadalra, mire Cromwell kezeivel legyintve, így felelt:

— Ugyan kérlek, ha az akasztófa alá vinnének, most épp ennyi ember lenne itt!

Részvényeket,

bármilyen értékpa-rt, kényszer- és hadkölcönsönt napl áron vásárol Barna-bank, V., Nádor-utca 26.

Egy kis nyelvbötlés

A titkár ur meglátogatja a főnö-két, de az előszobánál nem jut to-vább, a szobalány azt mondja, hogy a tanácsos ur nincs otthon.

— Nincs itthon? — csóválja a fe-jét a titkár ur — akkor mondja meg neki, hogy nem is voltam itt.

Miből gondolod?

Kohn azt mondja az utcán Grün-nek:

— Te, ma óriási pofozkodás lehe-tett a Zanzibár-kávéházban.

— Miből gondolod?

— Abból, hogy öt pofont én is kaptam.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

ΛΓΟΓΛ ΛΓΟΓΛ
(a = á)

(Beküldte Gerics Imre Liszról.)

2. Szórejtvény.

abcdefghijklmoprstuvwxyz

(Beküldte Takács Andrásné Kecelről.)

3. Szórejtvény.

rangjelzés talaj

(Beküldte Jakabfy Imre Külmánról.)

4. Szórejtvény.

Y
monda

(Beküldte ifj. Nagy István Lébényről.)

5. Szórejtvény.

T Ληωλρεσθ bükk

(Beküldte V. Balogh László Dögréől.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi első számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 47-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Konferencia.** 2. Szó-rejtvény: **Bandita.** 3. Szórejtvény: **La-kodalom.** 4. Szórejtvény: **Műszerész.** 5. Szórejtvény: **Huzat, vonat.**

Megfejtették: Fekete Imre, Vezér Emil, Fodor József, Kopócs István, Per-cze Rókus, Kis Ferenc Balázs, Kovács Bálint, ifj. Vörös József és Mariska, K. Balogh József, Szücs Ferenc, Vargha Anna, Nagy Gábor.

Jutalomkönyvet nyertek: Fodor József (Visztek), K. Balogh József (Döge).

A 48-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. DECEMBER 16—22.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap XII. 16

0.15: Hírek. 9.15: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a kalocsai érseki főszékesegyházból. A szentbeszédet Kujáni Ferenc dr. tb. kanonok mondja. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar; komoly zene. 14: Hanglemezek; operarészletek, komoly zeneművek. 15: „Az 1934. évben tett termeléspolitikai intézkedések.” Barcza Ernő dr. miniszteri osztályfőnök előadása. 15.50: Friss Antal gondolkodik, zongorakísérettel. 16.30: „A vadászati.” Zsindely Ferenc előadása. 17: „Mikrofonséta Kalocsán.” (Helyszíni közvetítés.) 18.15: Mándits-szalonzene. 19: „Kékek és zöldek.” Révay József dr. előadása. 19.30: Sport hírek. 19.40: Operarészletek. Előadja Kosáry Emmi, Szédő Miklós és a Budapesti Hangverseny Zenekar. 21: Bura Sándor cigányzenekara. 22.10: Hírek, stb. 22.30: Jan és Patrik Hoffmann jazz-zenekara. 23.15: A Bachmann-szalonzvintett.

Hétfő 17

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Vidám-ság szekrénye.” (Felolvasás.) 10.45: Külföldi írók elbeszéléseiből. (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Radics Lajos cigányzenekara. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 15.55: Az Operaház előadásának közvetítése. „Faust.” Dalmű 5 felvonásban. Zenéjét szerezte Gounod. A II. felv. után: Időjelzés, stb. Az előadás után: „Oh boldog gyermekkorom.” Vaszary Piroska oseevőse. 20.15: Hanglemezek; táncdalok. 21.25: Rádió a rádióról. 21.40: Hírek, stb. 22: Fejes János szalonzenekara. 23.10: Németnyelvű előadás. 23.30: Aradi Farkas Sándor cigányzenekara muzsikál, Horti Lajos énekel.

Kedd 18

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Bocaccio a pestisről.” (Felolvasás.) 10.45: „Lakásdíszító kézimunkák régen és ma.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Zilzer Piroska zongorázik, Václik Károly klarinétozik, zongorakísérettel. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Áhátalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szórákzóató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb.

17: „Ifjúságunk jövője az aviatikában”. Magyar Sándor előadása. 17.30: Kárpát Zoltán magyar nótákat zongorázik. 18: „Hogyan adóztak a régi világban”, Nagy Dénes dr. előadása. 18.30: Hanglemezek; táncdalok. 19: „Nem mind igaz, ami fénykép.” Dulovits Jenő előadása. 19.30: A Zeneművészeti Főiskola ének- és zenekarának hangversenye. Utána: Hírek, stb. 22.05: Parádi József cigányzenekara. 22.40: Katonazene.

Szerda 19

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Madárászati tanácsok 1838-ból.” (Felolvasás.) 10.45: „A tudomány műhelyéből.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Hanglemezek; dalok, operáriák, könnyű zene. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Horváth Feri cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklérelőadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Budapesti Kamara Kórus; karének. 18: Olasz nyelvtanítás. 18.35: Pataky jazzzenekara. 19: Munkásféltóra. 19.30: Sztygyi Kálmán énekel, zongorakísérettel. 20.10: „Mosolygó mikrofon”. 1. „A mulya flu”. Vigjáték 1 felv. Irta Turchányi István. 2. „Tíz perc remédrama”. Hangjáték 1 képből. Irta Török Sándor. 3. „Pletyka”. Hangjáték. Irta Felkay Ferenc. 21: Hírek. 21.25: Az Operaház tagjából alakult zenekar. Közreműködik Koncz János (hegedű). Közben: Időjárásjelentés. 22.45: Erőss István és Takács Kálmán szalonzenekara, Kalmár Pál énekszámával.

Csütörtök 20

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „A Csendes Óceán szigetein.” (Felolvasás.) 10.45: „Egészségügyi kalendárium.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Bertha István szalonzenekara. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Vásárhelyi György zongorázik, Csilléry Béla hegedűl zongorakísérettel. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „A kéklő csoda.” Csűrös Zoltán ifjúsági előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az okoszerű takarmányozás VII. rész.” Zajtay Artur dr. előadása. 17.30: Hanglemezek; táncdalok. 18: Angol nyelvtanítás. 18.30: Koczé Antal cigányzenekara. 19.20: „Hútságok húsa.” Surányi Miklós felolvasása. 19.50: Bach: Karácsonyi oratóriumának közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyteremből. Utána: Hírek, stb. 22.35: A Sovinszki-Karnóczy szalon- és jazzzenekara műsora. 23.15: Franciányelvű előadás. 23.30: Magyar Imre cigányzenekara.

Péntek 21

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Idő-

szertü apróedzők.” (Felolvasás.) 10.45: „Ifjúsági közlemények.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Szmirnov Szergej balalajkazenekara. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Országos Postászenekar; szórákzóató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklérelőadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A tanulás egészségutana.” Benedek László egyetemi tanár előadása. 17.30: Len Baker-jazz. 18: Sport hírek. 18.15: S. Groh Klára hegedűl, zongorakísérettel. 18.55: „Gyermektelen házaspár állást kaphat.” Vitéz Somogyváry Gyula felolvasása. 19.10: A rádió külügyi negyedőrelőadása. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Aida.” Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Verdi. Az I. felv. után: Hírek. A II. felv. után: Hírek. A III. felv. után: Időjárásjelentés. Az előadás után: Hanglemezek, táncdalok.

Szombat 22

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Elfelejtett magyar írók.” (Felolvasás.) 10.45: „Asszonygondok: Ételreceptek.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Piliány Erzsébet és Lux József énekel, zongorakísérettel. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Budapesti Koncert Szalonzene. 14.40: Hírek piaci árak. 16.10: „Ezer-mesterműhely”. A Rádióélet ifjúsági félórása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az otthon énekes”. A Magyar Kanártenyésztők és Madárbarátok Országos Szövetsége előadása, kanárhangversenyyel. 17.25: A Mintakészítő Munkások Dalkara és a Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre vegyeskarának műsora. 18.20: „A rádióéleti zavarok elhárítása”. Zakariás János előadása. 18.50: Zenés részletek a „Csillag ragyog az égen” című Schmidt József-filmből. 19.25: „Tulsok ember éle a földön?” Hésszer Aurél dr. előadása. 20: Színműelőadás a Studióban. „Tücsök”. Bohózat 3 felv. Irta Meilhac és Halévy. Utána: Hírek, stb. 22: Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 23: Mándits-jazz.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, XII. 16, 12.35—13.50: Katonazene. 15.05—15.40: Hanglemezek. 21.05—21.45: Zongoraművek. — Hétfő, XII. 17, 17: Felolvasás. 17.30—18.10: Jazz. 18.15—18.40: Felolvasás. 18.45—19.45: Könnyű zene. 20.30—22.15: Komoly zene. Utána: Hírek. — Kedd, XII. 18, 19.45—21: Szalonzene. 21.05—21.30: Cigányzene. — Szerda, XII. 19, 19.05—19.25: Jazz. 21.30—22.30: Hanglemezek. — Csütörtök, XII. 20, 17.05—17.25: Hírek. 20.10—21.30: Szórákzóató zene. 21.35—22.05: Hanglemezek. — Péntek, XII. 21, 19.40—20.05: Elbeszélés. 20.25—21.35: Szalonzene. 21.40: Hírek. 22—22.50: Cigányzene. — Szombat, XII. 22, 17.30—18.40: Szalonzene. 18.50—19.50: Elbeszélés.

A diák honvéd

Kis regény * Irta: Móricz Pál 4

A rab-sors gyalázatát Lippán, a hajdani, ősi magyar városban még inkább meg kellett kóstolni. Az oláhok, mint a tetvek a beteg testet, elepték a várost. A város piacán fekete varju csoportokban állongtak a kajánarcu pópák, dászkálók, részvét helyett öcsmányul, aljasul szidni, kezdték a védtelenné vált, nemrég még félve-rettegett hős honvédeket. Köpdöstek is feléjük, szemetet, sarat dobáltak rájuk s amikor azután egyik-egyik felbőszült rabhonvéd pusztá ököllel rájuk akart rontani, a kísértő ellenséges, idegen katonák karddal leütötték szegényeket. Az aradi vár alatt este a fiatal Koncz odasugta öreg tüzmaster édesapjának:

— Édesapám, én ezt a sok szégyent már nem bírom ki tovább, inkább megszököm!

— Fiam! — a nagy bizonytalanságban és lesújtó szomorúságban az apa, az öreg tüzmaster csüggedten így szólt — én rajtam már nem sokat vásárolhatnak ezek a pribékek, de hogy veled majd mi lesz, nem tudhatom, ennél fogva tanácsolni se tudok semmit. Ha azonban már Branyiszkónál, Budaváránál megálltad a helyedet ilyen gyerekkövel, akkor a bátrak Istene most is csak megsegít és hazavezérel téged a szép Szegedre... Mindamellet bármilyen lésszen a sorsod, a csizmámat a bizonytalan utra neked adom.

— Édes apám! — a Tóni gyerek szólni akart valamit.

— Te csak hallgass! — az apa keményen rászólt, s már huzta is lábáról a két nagy, nehéz tűzércszítmát. — Ugy lehet, egyebet sem adhatok már neked, fiam...

— Isten áldja! Köszönöm, apám! Éjszaka, amikor a Marospartra leszköött a fiatal honvéd Koncz Tóni, apja nagy csizmáit a hátára kötötte. A honvédsapkáját még Lippán leütötték a fejről. Vászonnadrágján nem volt jelzés. Még két rongyos ingből állott a koldus podgyásza, kevés podgyással könnyen átuszta a hűvös vizű Marost. Dideregve, lucskosan osont be Arad sötét síkatoraiba. Még az apja csizmáit sem merte felhuzni, nehogy kopogászával elárulja magát valamiféle osztrák patrulnak. Egy kis aranygyűrűjéért a külvárosi kocsmában két darab osztrák bankóforintot kapott, ebből vásárolt azután egy rossz kalapot, gyűrűcsézés cseppipát, jó marék dohánnyt, meg egy kenyeret és így fölszerelve vágtat neki azután a bizonytalan utnak. Koncz Tóni a fűrgelábu kis diák-

honvéd harmadnapra már a tápéi Tisza-révnél érte a napfeljöttét. Ez a Tápé az Árpádkori öreg templomáról, szorgalmas gyékényfonó népéről híres. Szegeden nótát is dalolnak a picurka Tápérről:

*Szeged híres város,
Tápéval határos,
Ott lakik a rózsám,
Kivel vagyok páros...*

Mégis Koncz Tóni, bár látta Szeged büszke tornyait, hallotta a Szegedről zengedező édes harangszót, drága szülővárosába szabadon ezt a rövid utat sem tehette meg. A tápéi révnél ugyanis jó magyarok figyelmzették:

— Fiam, nehogy most nekiinduljon a városnak! A német katonaság korondt hozott Szeged körül s mivel a szökevény honvédekre erősen vadásznak, igazoltatás végett letartóztatnak minden járó-keelőt!

— Köszönöm! Jó volt ezt megtudni! — Koncz Tóni őrmester a szörnyű nagy tűzércszítmákban a tápéi révtől elkullogott a Tisza—Maros-közön az ujszegedi halász-tanyákhoz, amelyek a várral szemben feküdtek, halaszgú kunyhóikkal, zsirolvasztó üstjeikkel, halszózó óriás kádjaikkal, ágakkal határolt halszáritó utcáikkal, itt azután megvigasztalta egy öreg halász:

— Sohe busulj, öcsém! Ha százszor honvéd voltál, beviszlek én Szeged-városába. Fényes napvilággal, a cserepár orra előtt viszlek be!...

Az öreg halász, minekutána elébb jölkölte a kiéhezett honvéd-gyereket, kitanította, hogy az átkeléskor miként viselkedjék a Tóni.

— Fiam, ha majd parthoz érünk, ne tekings se jobbra, se balra, hanem csak menj egyenest, bátran a cserepárnak. Még rá se nézz erre az ebhendi kutyára, hanem csak menj előtte bátran a városba. A csónakból való kiszállásnál pedig nekem se mondj többet az Isten áldjánál!

— Megértettem, bátyám! — szólt a bujdós honvéd-gyermek.

— Akkor hát gyerünk! — De mielőtt a csónakba szállottak volna, az öreg halász még pecéző horgot, zsinigre fűzött néhány fickánczó halat is átadott a tejelesképű, ártatlan gyerekinézésű branyiszközi hősnek... A cserepár valóban megszólítás nélkül elengedte a fiut, akinek pedig a honvéd-tüzmaster apja ura hatalmas nagy tűzérc-csizmái is a hátán lőtyögtek. Otthon persze, a csendes szülői háznál, az „anyamasszonynak” támadt nagy öröme az elveszettnek

hitt egyetlen fiu, hős honvéd katona fia láttán. Nem győzték eleget ölelni, csókolni egymást. Ami csak kedves étele volt a fiának, azt mind főzte-sütötte a boldog édesanya. Hát még amikor ötöd-hatod nap multán az öreg Koncz tüzmaster is hazaérkezett gyalogszerrel, meztlál, fáradtan, porosan, éhesen Aradról, ekkor kerekedett ám a Koncz-portán az igazi, teljes boldog-öröm... Öreg kora miatt további szolgálatra alkalmatlannak találták a németek a vén tüzmaster. Most, hogy azután bujdósáznak indult egyetlen fiát, őrmester társát is itthon meglátta, boldogságában, örömeiben összezsapta kezét a vén tüzmaster:

— Ni, hát még ebben is megelőzött ez az ebugatta bakkancsos!... Ember lesz még ebből a tintásujjú diák-gyerekből... Drága hazánk: Magyarország nincs elveszve!... Fiam!... Ti még megéritek!... Lésszen még magyar feltámadás! Csak ne csüggedjétek! Egymást szeressétek, megértsetek! Jó kedvvel dolgozzatok, akkor minden poklok dacára elkövetkezik a szabadulásunk. Viszsaáll erős, hű fiainak nagy akaratiából a régi szép, boldog Magyarországnak, amelyről, édes fiam, fohászkodva, ekként dalolgattak a régi boldogságban a régi boldog, büszke, jószágos vén magyarok:

*Dallok rózsám, dallok,
De nem azért dallok,
Hogy bort ittam volna!
Hanem azért dallok:
Hogy jó kedvem volna,
Hogy jó kedvem volna!*

Vége.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, december hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Szarvas.

Hétfő, december hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Fehérgyarmat, Gödöllő, Kapuvár, Kisvárd, Kőszeg, Martonvásár, Mezőkeresztes, Miskolc, Mohács, Moson, Nagyvázsony, Pásztó, Pusztamérges, Tokaj, Vác. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Nemesdél. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Pásztó. — *Kirakodóvásár:* Tata-bánya.

Kedd, december hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Letenye, Martonvásár, Nagyvázsony, Pásztó. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Tamási. — *Marha-, sertés- és kirakodóvásár:* Balkány. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsodnádásd.

Szerda, december hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Berzence, Csepreg. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Zalaszentgrót. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Rudabánya.

Csütörtök, december hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Bodvaszllas, Sátoraljaújhely, Sütő, Szil. — *Állatvásár:* Celdömök. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Sajtoskál.

Péntek, december hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Veszprém. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Rajka.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak 1934 december 15-én

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 16.20—16.45, 78 kg-os 16.35—16.60, 79 kg-os 16.50—16.75, 80 kg-os 16.60—16.95. felső-tiszai 77 kg-os 15.85—16.25, 78 kg-os 16—16.40, 79 kg-os 16.15—16.55, 80 kg-os 16.25—16.65, *duna-tiszai, fehérmegyei, dunántúli* 77 kg-os 15.80—15.90, 78 kg-os 15.95—16.05, 79 kg-os 16.10—16.20, 80 kg-os 16.20—16.30. — Pestvidéki *rozsa* 12—12.10, egyéb 12.30—12.40; *sörörpa* elsőrendű 18—19, másodrendű 16.50—17.50, harmadrendű 13.25—13.70; *zab* elsőrendű 14.10—14.20, másodrendű 13.95—14.05; *tengeri*, tiszántúli 11.30—11.50, egyéb 10.80—11, buzakorpa 10.50—10.65; 8-as liszt 13.60—13.80 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* márciusra: 16.20—16.21, májusra: 16.60—16.61. *Rozsa* márciusra: 13.27—13.28, májusra: 13.50. *Tengeri* májusra: 11.41—11.44 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) *Lóheremag.* A német piacon az üzlet még mindig szűk keretek között mozgott, előbb a lettországi, majd a magyar és erdélyi lóherék ára emelkedett. *Lucerna:* az árak lemorzsolódtak, készletek már nem számottevők. Változatlanul élénk a kereslet *muharmag* iránt, melynek ára némileg ismét emelkedett. *Tavaszi búkköny* irányszata csökkent forgalom mellett tartott. *Köles.* A fennálló kivitel lehetőségek következtében szilárd, a kereslet növekedett. *A budapesti áru-és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúkért 100 kilónként budapesti paritásában:* köles, fehér 13—14, vörös 13.50—14, vegyes 12—13; repce 23—24; napraforgó, fehér 17—18.50, vegyes 13.40—13.50; lenmag, nagy 23.25—24, kis 21.25—22; tökmag, nagy 21—21.50, kis 17.50—18.50; mák (kék) 46—47; borsó: expressz 18—20; lencse, nagy 38—42, közép 26—28; bab: fehér gyöngy 14.50—14, dunai szokvány 13.75—14.25, dunántúli szokvány 13.50—14.50, felsőm. szokvány 12.75—13.25, gömbölyű fűrj 14—15, hosszú fűrj 13.50—14;

Szőlőoltványok,

hazai gyökerek és gyökeres vad-vesszők, többféle alanyokra, úgy bor-, mint speciális csemegefajok, legolcsóbban beszerezhetők teljes felelősséggel államilag ellenőrzött telepeken. Árjegyzék ingyen. Cím: **MÉSZÁROS ISTVÁN, NAGYREDE.** Postafiók 4. Hovesmögye.

lucernamag 145—165; lóheremag 135—152; muharmag 11.75—12.75; tavaszi búkköny 20—21; csillagfürt 10.25—10.75 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 11.50 11.75, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buzakonkoly 11, buzatakarmányliszt 13.75, konkolydara 11.50, lenmagpogácsa 14, napraforgópogácsa 12.50—12.75, repcepogácsa 9.25, répaszelet, szárított 9—9.25, rozskonkoly 9.50, rozskorpa 10.50, rozstakarmányliszt 13, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 6—6.50, harmadrendű, csomoglásra 4.80—5.70, sarjuszéna 5—6, muharszéna 5.30—7.50, lucernaszéna 9—9.50, alomszalma, elsőrendű 4.70—5, másodrendű 4.50—4.60 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármoskör (tarka) és beállítandó való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármoskör (fehér) 40—44, másfél-éves tinók 38—40, másféléves üszök 38—40, fiatal, friss fejűs tehén 50—55 fillér kilogrammonként élő súlyban.

Borjúsár. Elsőrendű 72—76, kivételes 79, másodrendű 64—71, harmadrendű 53—62 fillér kilogrammonként élő súlyban.

Juharak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 40—45, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42½ kg súlyban 40—48 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsában, darabonként 3 kg súlylevonással.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 80—81, szedett közép 66—68, silány 50—60 fillér kilogrammonként élő súlyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőltött tej 8—10, tejszín 240—280, tejjel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 240—280, szedett vaj 200—220, tehéntúró 50—80, juhsajt 150—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyúk 1.50—2.80, csirke 0.80—2, ruca 1.50—2, pulyka 2.80—4.50 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyúk 1.10—1.50, csirke 1.20—2.20, ruca, hízott 1.10—1.30, lud hízott 0.90—1.20, pulyka, hízott 1—1.40, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Teatojás 9—11, főzőtojás és apró 6.5—8 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.16—1.32, sózott, kenyér 1.30—1.60, füstölt 1.40—1.80, hajt 1.28—1.40, tepertő, zsíros 1.40—2, sertészsír helybéli 1.30—1.40 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty élő, nagyság szerint 1—1.40, harosa 2.60—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 2—2.40, gerince 3.5—4, lapocka 0.80—1.40, többi része 0.40—0.50, őz, gerince 3.60—4.50, comb 2—2.80, többi része 0.50—0.60

pengő kilogrammonként. Nyul, szörben 2—3.50, fácán 1.80—2.50, fogoly 0.80—1.40 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 3.20—4, félédes 3—3.60, rózsa 2.80—3.20, erős 2—2.60, mák, kék 0.68—0.80, pergetett méz 0.96—1.40, házi szappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárga répa 12—20, petrezselyem 12—22, zeller 16—30, kalarábé 10—20, karfiol 36—80, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 7—10, fokhagyma 70—120, cékla 10—20, fejeskáposzta 5—10, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta 8—16, vöröskáposzta 10—20, fejjessaláta 8—24, torma 40—100, burgonya, Gülbaba 10—12, őszi rózsa 8—10, nyári rózsa 10—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 120—200, szárított gomba 300—1000, tők, főző 10—24, sütőtök 10—16, sóska 40—80, paraj, tisztított 12—24, feketeretek 8—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomónként 8—24 fillér.

Gyümölcs. Alma 40—70, körte 50—70, kötözött szőlős 140—280, dió 80—140, dióbél 280—400,ogyoróbél 280—320, héjazott mandula 320—520, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Fapiac. A *fenyőfapiac* a csökkent szükségletnek megfelelően a forgalom is jóformán megszűnt, csupán kisebb mennyiségek szállítása van folyamatban. Lombfában a kereslet mérsékelte, mégis az az utóbbi idők erdőeladásai iránt nagy volt az érdeklődés és a vevők egymás ajánlataira rá kényszerültek. A belföldi forgalomban a búkk-gömbfában, jobb minőségű tölgyfában és hántolásra alkalmas egyéb gömbfákban van kereslet, a többi fanemekben az üzlet gyenge. *Tűzifában* az idény előrehaladtával a fogyasztás megéléknült, azonban szállítási igazolványok még bőven állnak rendelkezésre. Az árak a Faforgalmi Rt. árához igazodnak. Aprított tűzifában nagy a verseny, az aprított búkkfa 4.20—4.30, a száraz búkkfa 4.50—4.60, a kétéves aprított cserfa 4.40—4.50 pengő mázsánként, Budapesten házhoz szállítva.

Idegen pénznek vételi és eladási ára december hó 11-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 17—17.30; dollár 343.30—347.30; kanadai dollár 345—355; hollandi forint 232.80—234.80; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL